

STUDIJU VIRZIENS „VIESNĪCU UN RESTORĀNU SERVISS, TŪRISMA UN ATPŪTAS ORGANIZĀCIJA”

STUDIJU VIRZIENA PAŠNOVĒRTĒJUMA ZIŅOJUMS

2020. gada novembris, VALMIERA

SATURS

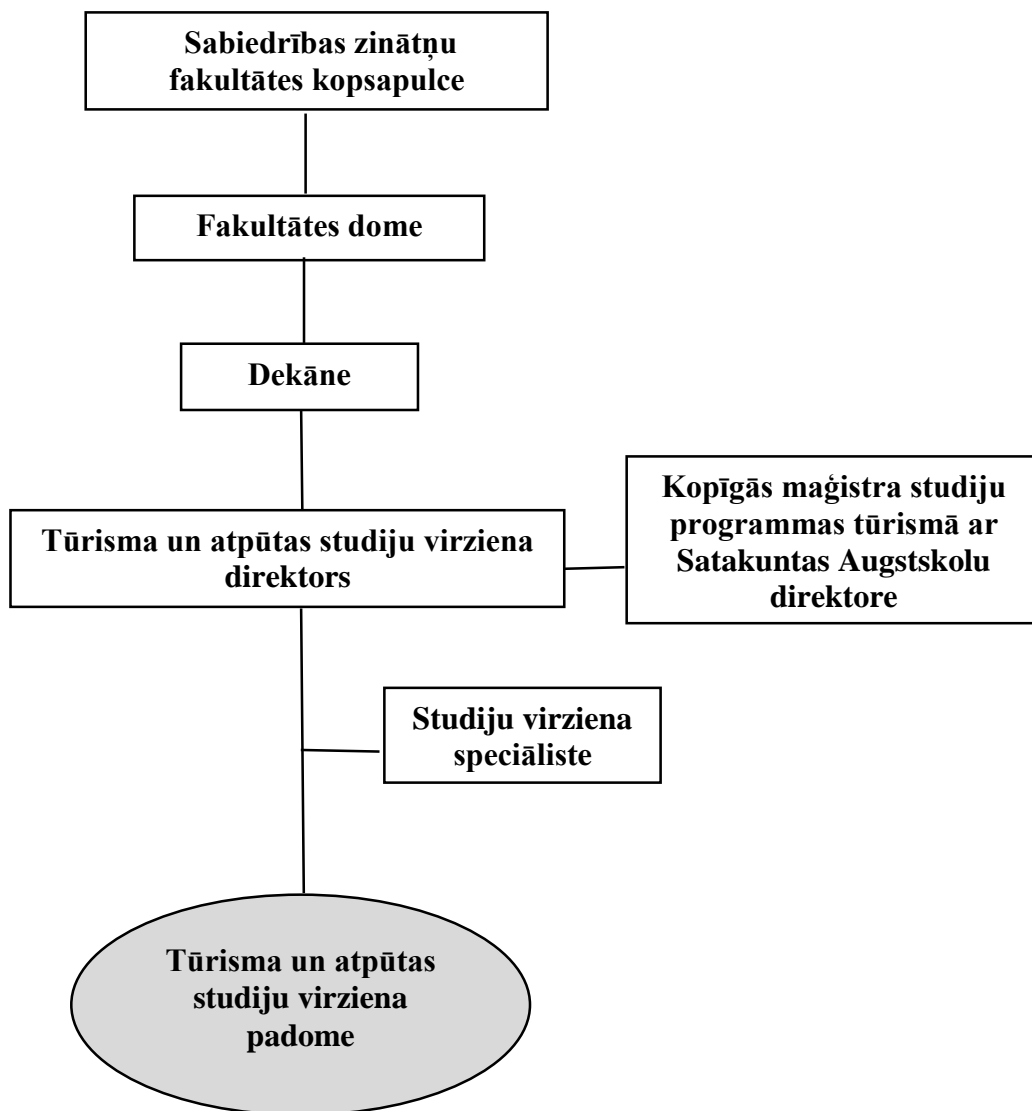
1. Studiju virziena pārvaldības struktūra	4
2. Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēma efektivitāte	4
3. Studiju virziena īstenošanā iesaistītie resursi	5
3.1. Finanšu resursu nodrošinājums	5
3.2. Metodiskais un materiāltehniskais nodrošinājums.....	7
4. Zinātniskās pētniecības īstenošana studiju virziena ietvaros.....	11
5. Sadarbība un internacionalizācija	14
5. 1. Sadarbība ar darba devējiem un profesionālajām organizācijām.....	14
5.2. Internacionalizācijas stratēģijas.....	15
5. 3. Starptautiskā apmaiņa	15
6. Iepriekšējās novērtēšanas procedūrās saņemto rekomendāciju ieviešana	17
7. Analīze par 2019./2020. akadēmiskā gada virziena galvenajām aktivitātēm	25
8. <i>STUDIJU PROGRAMMU RAKSTUROJUMI</i>	26
8. A. “TŪRISTU GIDS – CEĻOJUMU UN PASĀKUMU ORGANIZATORS” profesionālās bakalaura studiju programmas raksturojums	26
9. A. Studiju programmas mērķi un kvalifikācija	26
10. A. Paredzētie studiju rezultāti	27
11. A. Studiju programmas plāns	28
12. A. Studiju programmas praktiskā īstenošana	29
8. B “TŪRISMA ORGANIZĀCIJA UN VADĪBA” profesionālās bakalaura studiju programmas raksturojums.....	31
9. B. Studiju programmas mērķi un kvalifikācija	31
10. B. Paredzētie studiju rezultāti.....	31
11. B. Studiju programmas plāns	32
12. B. Studiju programmas praktiskā īstenošana	34
8. C. “TŪRISMA STRATĒĢISKĀ VADĪBA” profesionālās maģistra studiju programmas raksturojums.....	35
9. C. Studiju programmas mērķi un kvalifikācija	35
10. C. Paredzētie studiju rezultāti.....	36
11. C. Studiju programmas plāns	37
12. C. Studiju programmas praktiskā īstenošana	37

Attēlu un tabulu saraksts

<i>1. attēls. VIA VRSTAO studiju virziena pārvaldības struktūra.....</i>	<i>4</i>
<i>1. tabula. Finanšu resursi studiju virzienam atbilstošu studiju programmu īstenošanai.....</i>	<i>5</i>
<i>2. tabula. Finansējums akadēmiskā personāla pētniecības (radošās) darbības nodrošināšanai</i>	<i>5</i>
<i>3. tabula. Finansējums literatūras iegādei un elektronisko datubāzu abonēšanai.</i>	<i>5</i>
<i>4. tabula. Finansējums studējošo pašpārvaldei.....</i>	<i>6</i>
<i>5. tabula. Akadēmiskā personāla atalgojuma atbilstība pedagogu darba samaksas noteikumiem.....</i>	<i>6</i>
<i>6. tabula. Kopējais VIA bibliotēkas dokumentu (fizisko vienību) kopskaits (29047) 2020. augustā... 8</i>	
<i>7. tabula. Studiju virzienu ekspertu grupas rekomendāciju ieviešanas pārskats.</i>	<i>17</i>
<i>8.tabula. Studiju programmas „Tūristu gids –ceļojumu un pasākumu organizators” studiju plāns. 28</i>	
<i>9. tabula. Studiju programmas “Tūrisma organizācija un vadība” plāns.....</i>	<i>32</i>
<i>10. tabula. Tūrisma organizācija un vadības bakalaura programmas specializācijas kursu sadalījums.....</i>	<i>34</i>

1. Studiju virziena pārvaldības struktūra

VRSTAO darbojas Sabiedrības zinātņu fakultātes sastāvā, administratīvi to pārrauga fakultātes dekāns. Fakultātes Dome pieņem lēmumus par izmaiņām programmās, ievēl docētājus, apstiprina viesdocētājus. Domē darbojas studentu pārstāvji (*skatīt 1. attēlu*).

1. attēls. VIA VRSTAO studiju virziena pārvaldības struktūra.

Tiešo virzienu pārraudzību un operatīvo vadību veic virzienu direktors. Maģistru programmām VRSTAO ir virzienu direktora vietnieks akadēmiskos jautājumos. Stratēģiskās izmaiņas Studiju programmās, kvalitātes iekšējo izvērtēšanu (pašnovērtējuma ziņojumi, anketēšanas u. c.) un sagatavošanu ārējai izvērtēšanai (licencēšana, akreditācija) izskata studiju virziena padome, kas sanāk reizi mēnesī.

2. Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēma efektivitāte

Skatīt “Vidzemes Augstskolas studiju kvalitātes nodrošināšanas politika”. Apstiprināts Vidzemes Augstskolas 2020. gada 31. janvāra Senāta sēdē – Lēmums Nr.2/2.1.

3. Studiju virziena īstenošanā iesaistītie resursi

3.1. Finanšu resursu nodrošinājums

Studiju programmas īstenošanai VIA ir nodrošinājusi atbilstošus resursus, lai iespējami efektīvi sasniegtu studiju mērķus, izmantojot tos resursus, kas pieejami. Lielāko daļu veido valsts budžeta finansējums virzienam (bez finansējuma stipendijām), mazāk ir pašu ieņēmumi – no virziena maksas studentu studiju maksas (*skatīt 1. tabulu*).

1. tabula. Finanšu resursi studiju virzienam atbilstošu studiju programmu īstenošanai

Studiju virziens	Valsts budžeta finansējums virzienam (bez finansējuma stipendijām), EUR	Pašu ieņēmumi – virziena maksas studentu studiju maksas, EUR	Finanšu resursi kopā, EUR
Tūrisms un atpūta	158676	26520	185196

Finansējums pētnieciskai darbībai Vidzemes Augstskolā netiek dalīts pa studiju virzieniem, bet gan novirzīts diviem zinātniskajiem institūtiem, grantu programmām, pētniecības projektiem un pasūtījumu darbiem, kuros darbojas pētnieki vai akadēmiskais personāls no dažādiem studiju virzieniem (*skatīt 2. tabulu*).

2. tabula. Finansējums akadēmiskā personāla pētniecības (radošās) darbības nodrošināšanai

Finansējuma veids	Finanšu resursi, EUR
Zinātnes bāzes finansējums	147790
Valsts pētījumu programmu finansējums	325099
Valmieras pilsētas pašvaldības piešķirtais finansējums pētniecības grantiem	15000
ES struktūrfondi	295163
Cits zinātniskais finansējums no valsts budžeta (t. sk. valsts pārvaldes institūciju pasūtītie pētījumi)	132586
Snieguma finansējums	181806
Ieņēmumi no līgumdarbiem ar LR juridiskajām personām	86257
Pārējie ieņēmumi zinātniskajai darbībai	696
Ieņēmumi no ārvalstu finanšu palīdzības	337613
Finansējums kopā	1522010

Finansējums Vidzemes Augstskolas bibliotēkas krājumu komplektēšanai netiek dalīts pa studiju virzieniem, jo bieži studiju procesā esošos bibliotēkas resursus izmanto vairāku studiju virzienu studenti (*skatīt 3. tabulu*).

3. tabula. Finansējums literatūras iegādei un elektronisko datubāzu abonēšanai

Izdevumi bibliotēkas krājumu komplektēšanai	2019, EUR
Periodiskie izdevumi	1865
Grāmatas	10849
Elektroniskie dokumenti un datubāzes	3068
Kopā:	15782

Finansējums studentu pašpārvaldei tiek nodrošināts vismaz vienas divsimtās daļas apmērā no valsts finansējuma studiju procesam un studiju maksas ieņēmumiem.

4. tabula. *Finansējums studējošo pašpārvaldei*

Finansējums	2019 / EUR
Finansējums studentu pašpārvaldei	7470
<i>Valsts budžeta finansējums studiju procesam</i>	<i>1276531</i>
<i>Studiju maksas ieņēmumi</i>	<i>179537</i>
Kopējie studiju procesa ieņēmumi	1456068
<i>Studentu pašpārvaldes finansējuma attiecība,%</i>	<i>0.51</i>

5. tabula. *Akadēmiskā personāla atalgojuma atbilstība pedagogu darba samaksas noteikumiem*

Amats	2019. EUR			
	Mēneša darba algas likme *	Minimālā stundas likme **	ViA stundas likme ***	Atbilstība
profesors	1530	15.30	15.36	atbilst
asociētais profesors	1225	12.25	12.27	atbilst
docents	980	9.80	9.82	atbilst
lektors	785	7.85	7.85	atbilst
asistents	625	6.25	6.30	atbilst

*MK noteikumi Nr. 445 "Pedagogu darba samaksas noteikumi"

**aprēķināta ņemot vērā MK noteikumus Nr. 445 "Pedagogu darba samaksas noteikumi" noteikto maksimālo akadēmiskā personāla darba slodzi 1000 stundas gadā (100 stundas mēnesī)

***apstiprināta ViA Senāta sēdē 2018. gada 21. februārī, lēmums Nr. 2/3.3

Studiju programmu izmaksu kalkulācija

Vidzemes Augstskola studentu izmaksu kalkulācijai izmanto pašu izveidotu kalkulācijas metodiku, kurā izmaksas tiek klasificētas sekojošā veidā:

- 6.1. Tiešās izmaksas – studiju programmas realizācijas tiešās izmaksas:
 - 6.1.1. akadēmiskā personāla atlīdzība,
 - 6.1.2. mācību materiālu, pasākumu izmaksas,
 - 6.1.3. citas tiešās ar studiju programmas realizāciju saistītās izmaksas;
- 6.2. Daļēji tiešās izmaksas – studiju virziena un fakultātes tiešās izmaksas:
 - 6.2.1. akadēmiskā personāla atlīdzība, kura nav tieši saistīta ar kādas studiju programmas realizāciju (piem., fakultātes docētāju atlīdzība par zinātnisko darbu),

- 6.2.2. virziena un fakultātes administratīvā darba izmaksas (dekāna, virziena vadītāja, vecākā speciālista atlīdzība),
- 6.2.3. pārējās virziena un fakultātes administratīvās izmaksas (fakultātes personāla komandējumu, apmācību, konferenču apmeklējumu izdevumi, dalības maksas organizācijās, kancelejas preču, viesu uzņemšanas un citi izdevumi),
- 6.2.4. attīstības izdevumi (fakultātes vai virziena attīstībai tieši iezīmētā finansējuma izlietojums),
- 6.2.5. izmaksu nesējs – studentu skaits fakultātē (fakultātes tiešo izmaksu pārnesei) vai studentu skaits virzienā (virziena tiešo izmaksu pārnesei);
- 6.3. Netiešās izmaksas – pārējās augstskolas izmaksas:
 - 6.3.1. atlīdzība (administratīvā, vispārējā un saimnieciskā personāla atlīdzība),
 - 6.3.2. administratīvās izmaksas (komandējumu izdevumi, kopējie studiju procesa organizēšanas izdevumi, tehnoloģiju izdevumi, bibliotēkas izdevumi, mārketinga, sabiedrisko attiecību un pasākumu organizēšanas izdevumi, citi administratīvie izdevumi),
 - 6.3.3. ēku apsaimniekošanas izmaksas (infrastruktūras uzturēšanas un saimnieciskie izdevumi),
 - 6.3.4. aizdevuma atmaksas izdevumi
 - 6.3.5. kapitālie izdevumi (grāmatas, aprīkojums),
 - 6.3.6. izmaksu nesējs – studentu skaits programmā (atlīdzības, administratīvo un kapitālo izmaksu pārnesei) vai studiju programmas ietvaros realizēto studiju kursu kontaktstundu skaits gadā (ēku apsaimniekošanas izmaksu pārnesei).

Informācijā par izmaksām uz vienu studējošo norādītas izmaksu aprēķinā iekļautās pozīcijas un finansējuma procentuālais sadalījums starp noteiktajām pozīcijām.

3.2. Metodiskais un materiāltehniskais nodrošinājums

Informācija par studiju virziena metodisko un informatīvo nodrošinājumu

Studiju kursu apraksti ir pieejami ViA kursu reģistrā <https://luis.lu.lv/pls/va/kursi.startup?l=1>.

Sākoties studiju kursam studenti saņem kursa aprakstus, kā arī tie pieejami e-vides mācību platformā <http://moodle.va.lv/>. E-mācību vidē tiek ievietotas prezentācijas, papildu mācību materiāli u. c. resursi studiju kura apgūšanai.

Sākoties ārkārtas situācijai 2020. gada pavasara semestrī, studiju nodrošināšanai tika izmantota tiešsaistes platforma *Cisco Webex* <https://va.webex.com/>.

Bibliotēka

Bibliotēka lasītājiem atvērta 51 h nedēļā, bet ViA studentiem un mācībspēkiem 24/7 attālināti ir pieejamas abonētās datu bāzes un elektroniskais katalogs. Bibliotēka ir pieejama arī personām ar kustību traucējumiem. Bibliotēka nodrošina visus tradicionālos bibliotēku pakalpojumus.

Informācija par bibliotēkā pieejamajiem resursiem un pakalpojumiem ir atrodamā VIA mājas lapā, sadaļā bibliotēka: <http://va.lv/lv/studentiem-un-darbiniekiem/biblioteka/par-biblioteku>.

1. stāva lasītavā (455,1 m²) studentiem pieejams 130 preses izdevumi papīra formātā latviešu, krievu, angļu un vācu valodās. No tiem ViA bibliotēka abonē 35. Pieejama arī daiļliteratūra un atsevišķu periodisko izdevumu arhīvs. 2. stāvā atrodas datorlasītava (67,80 m²) ar 18 darba vietām, un vēl četras datora darba vietas lieltelpā. Uz tiem pieejama arī SPSS datu apstrādes programma.

Vēl otrajā stāvā izvietotas divas lasītavas (katra 14,50 m²) grupu darbam, četras individuālās lasītavas (katra 5,20 m²), un klusā lasītava (79,20 m²). 2. stāva bibliotēkas telpa ir 776,00 m². Šeit izvietota nozaru literatūra, pieejams Valmieras pilsētas un apkārtējo novadu novadpētniecības materiālu krājums un Eiropas Komisijas informācijas punkts *Europe Direct*, kas sniedz informāciju par Eiropas savienību, kā arī VIA studentu labāko darbu arhīvs. Lietotāju ērtībai sarunām pa telefonu vai *skype* zvaniem ierīkota “klusuma kabīne”, kur netraucējot pārējiem bibliotēkas apmeklētājiem, iespējamas skaļākas sarunas.

ViA bibliotēkā visi bibliotekārie procesi ir automatizēti, izmantojot bibliotēku informācijas sistēmu *ALISE*. No 2006. gada janvāra ir pieejama i–bibliotēka, kas dod iespēju no Valmieras integrētās bibliotēkas elektroniskā kataloga veikt grāmatu pasūtīšanu, pieteikties rindā uz jau izsniegtām grāmatām, pieprasīt grāmatu termiņu pagarinājumu, apskatīt datus par izsniegtajām/laikā nenodotajām/rezervētajām grāmatām. No 2015. gada pavasara ir pieejama bibliotēkas informācijas sistēmas *ALISE* mobilā versija. Līdz ar to elektroniskais katalogs ērti pieejams arī no mobilajām ierīcēm.

Lai sniegtu kvalitatīvu atbalstu VIA izglītības un zinātnes procesam, bibliotēka piedāvā studentiem, akadēmiskajam personālam un citiem interesentiem individuālās konsultācijas, ekskursijas un grupu apmācības. Nodarbības vada gan VIA bibliotēkas, gan Valmieras bibliotēkas speciālisti. Apmācību mērķis ir iepazīstināt jaunos studentus ar Valmieras integrēto bibliotēku, piedāvātajiem pakalpojumiem, apmācīt, kā strādāt ar bibliotēkas elektronisko kopkatalogu un abonētām tiešsaistes pilntekstu elektroniskām datubāzēm. Apmācībām pieteikties var arī elektroniskā veidā.

2019./2020. akadēmiskā gadā 1. kursa studentiem notika ievadnodarbības par bibliotēku un tās pakalpojumiem kursa Ievads tūrisma studijas ietvaros, dalībnieki iepazīnās ar elektroniskajiem katalogiem un informācijas meklēšanu Valmieras integrētajā bibliotēkā pieejamās datu bāzēs un LNB attālināti pieejamajos resursos. Arī maģistratūras studenti, kas nav ViA absolventi tika iepazīstināti ar bibliotēkas darbu

Bibliotēka piedāvā Starpbibliotēku abonementa (SBA) pakalpojumu. Šo pakalpojumu nodrošinām sadarbībā ar Valmieras bibliotēku, tāpēc lasītājam SBA izmantošana ir bez maksas.

6. tabula. *Kopējais VIA bibliotēkas dokumentu (fizisko vienību) kopskaits (29047) 2020. augustā*

Materiāla veids	Skaits
Grāmatas	21772
Elektroniskie dokumenti	352
Audiovizuālie dokumenti	475
Kartogrāfiskie dokumenti	99
Seriālizdevumi	3500
Nepublicētie dokumenti	2849

Abonētās datubāzes

Pilntekstu datubāzes: *EBSCO*, *ScienceDirect*, *Scopus*, *Web of Science*. Vēl pieejamas *Travelnews.lv* *Lursoft*, *i-finanses* un *i-tiesības*. Sadarbībā ar Valmieras bibliotēku lasītājiem pieejamas datubāzes: *Britannica Online Library Edition*, *EBSCO eBook Public Library Collection*,

LETA Arhīvs, nozare.lv, Letonika, „Lursoft” laikrakstu arhīvs, kā arī DVD kolekcija. Pārsvārā datubāzes pieejamas no visiem Vidzemes Augstskolas datu pārraides tīklā strādājošajiem datoriem. Atsevišķām datubāzēm iespējams piekļūt tikai, strādājot bibliotēkā uz vietas un saņemot īpašu atļauju (Lursoft, i-finances, i-tiesības). Bibliotēka aktīvi piedalās valsts aģentūras „Kultūras informācijas sistēmu centrs” piedāvāto elektronisko resursu vai pilntekstu datubāzu izmēģināšanā. 2019./2020. akadēmiskajā gadā tās bija trīs datubāzes.

COVID-19 pandēmijas pavasara semestrī dažas akadēmiskās izdevniecības deva piekļuvi saviem elektroniskajiem resursiem – *SAGE, Proquest, Cambridge Core, ACM Digital library* u. c.

Aktuālais saraksts: <https://www.myloft.xyz/free-resources-for-covid-19/>.

Kopš 2020. gada marta atvērta attālinātā piekļuve arī dažām Latvijas Nacionālās bibliotēkas digitālajām kolekcijām.

Piejamā statistika par datu bāzu izmantošanu 2019./2020. ak. g.

EBSCO datu bāzē – 22938 sesijas, 83205 meklējumi, atvērti 7810 pilnie teksti;

Science Direct – 10130 pilno tekstu skatījumi;

Web of Science – 703 sesijas;

Scopus – 1868 meklējumi;

LURSOFT – 1643 pieprasījumi.

Krājuma papildināšanas procedūra

Bibliotēkas krājums atbilst ViA studiju programmām un virzieniem. Latvijā izdotās grāmatas sadarbībā ar Valmieras bibliotēku nelielā eksemplāru skaitā tiek iegādātas ik mēnesi. Bibliotēka pieņem arī privātpersonu un juridisko personu dāvinājumus bibliotēkas krājuma papildināšanai ar trūkstošiem vai nepietiekamā eksemplāru skaitā esošiem iespaiddarbiem un citiem dokumentiem.

Ārpus Latvijas izdotās grāmatas komplektē pēc mācībspēku pieprasījuma atbilstoši kārtībai par grāmatu pasūtīšanu un izmantošanu ViA bibliotēkā.

Ja resurss pieejams brīvpieejā tīmeklī vai bibliotēkas abonētajās datu bāzēs, drukātu eksemplāru bibliotēka iegādājas reti.

Finansējums ViA bibliotēkas krājumu komplektēšanai netiek dalīts pa studiju virzieniem, jo bieži studiju procesā esošos bibliotēkas resursus izmanto vairāku studiju virzienu studenti. Nozīmīgākai literatūrai katra kursa ietvaros ir cikliska atjaunošana, bet aktuālākās papildu literatūras vienības tiek papildinātas regulāri.

Gadījumos, kad nepieciešamo grāmatu bibliotēkā nav, docētājs aizpilda veidlapu “Grāmatu pasūtījums ViA bibliotēkas fonda komplektēšanai” un saskaņo ar studiju virziena direktoru. Bibliotēka, saņemot pieprasījumu, pārbauda, vai grāmata nav jau pasūtīta iepriekš, veic cenu izpēti (aptaujū). Grāmatu pasūtījums jāveic pirms studiju kursa sākšanās.

Bibliotēkas darbinieki apkopo studentiem atteiktos informācijas pieprasījumus, analizējot tos, norāda docētājam iespējamo risinājumu (jāiegādājas jaunāka izdevuma grāmata, cita grāmata utt.)

Zinot mācībspēka pētnieciskās intereses, bibliotēka nosūta informāciju par jauniznākušajām grāmatām vai citiem resursiem.

Datubāzu abonēšanas procedūra

Pilnteksta datu bāzes tiek abonētas sadarbībā ar valsts aģentūru Kultūras informācijas sistēmu centrs programmas “Elektroniskās publikācijas Latvijas bibliotēkām” ietvaros, kā arī ar Izglītības

un Zinātnes ministriju projekta “Akadēmiskais tīkls” ietvaros. Lēmums par kādas datu bāzes abonēšanu vai abonēšanas pārtraukšanu tiek pieņemts Attīstības, akadēmisko un zinātnisko jautājumu sēdē, studiju programmu un zinātnisko institūtu direktoriem vienojoties.

Krājuma digitalizācijas līmenis

Bibliotēka savus krājumus nedigitalizē, bet tiek apkopoti jau digitālā formā radītie studentu diplomdarbi (maģistra, kvalifikācijas darbi). Piekļuve darbiem – izmantojot Bibliotēkas elektronisko kopkatalogu, sadaļā “ViA studentu darbi”, no 2849 ierakstiem piekļuve pilnam tekstam ir 610 studentu darbiem.

Bibliotēkas elektroniskā kopkataloga sadaļā “ViA docētāju publikācijas” ir uzsākta docētāju darbu datubāzes veidošana. Datu bāzē iekļauti mācībspēku 387 publikāciju analītiskie apraksti (monogrāfijas, rediģētas un sastādītas grāmatas, pētījumi, konferenču materiāli u. c.). Ja šie darbi ir pieejami internetā, aprakstos tiek ievietotas saites uz to pilnajiem tekstiem.

Informatīvā nodrošinājuma atjaunošanas un pilnveidošanas iespējas

Krājuma atjaunošana un pilnveidošana notiek no ViA plānotā bibliotēkas budžeta, arī dažādu projektu (SAM, ERAF) ietvaros un sadarbībā ar Valmieras bibliotēku. Bibliotēka pieņem dāvinājumus bojāto, nolietoto eksemplāru aizvietošanai. Grāmatu iegāde 2019./2020. akadēmiskā gada laikā virziena vajadzībām tika iegādātas 17 nosaukumu grāmatas, 17 eksemplāros par kopējo summu 634,48 EUR.

Kopš 2003. gada 30. janvāra VIA bibliotēka ir Pasaules Tūrisma Organizācijas depozīt bibliotēka. <http://publications.unwto.org/depositary-libraries?page=1>. Tā dod iespēju ViA studentiem un mācībspēkiem iepazīties ar nozares jaunākajiem pētījumiem un statistikas datiem.

Tūrisma virziena docētāji aktīvi iesaistās nozares literatūras komplektēšanā: informē par pašvaldībās izdotajām grāmatām, kuras būtu nepieciešams iegādāties, papildina krājumu ar konferenču materiāliem, ārzemēs izdotajiem žurnāliem. Tūrisma virziena vajadzībām bibliotēka komplektē ne tikai jaunāko nozares literatūru, bet arī dažādus vēsturiskus materiālus (kartes, ceļvežus, ceļojumu aprakstus utml.).

Lai popularizētu tūrisma nozares speciālistiem ViA studentu veiktos pētījumus, bibliotēkas elektroniskā kopkataloga sadaļā „ViA studentu darbi” ir pieejami labāko darbu (vērtējums – virs 7 ballēm) pilnie teksti (no 2012. gada).

Materiāltehnikais nodrošinājums

Vidzemes Augstskola (ViA) studiju procesa, zinātnes, pētniecības un administratīvās darbības nodrošināšanai izmanto divas ēkas Valmierā, Cēsu ielā 4 un Tērbatas ielā 10, ar kopējo ViA rīcībā esošo telpu platību 7312 m². No tiem 2387 m² tiek izmantoti tieši studiju un pētniecības procesā. Pašreizējā studiju bāze ir 38 auditorijas (kopējā platība 1445 m²), t.sk. 3 datoru auditorijas ar 90 darba vietām un interneta pieslēgumu (195 m²) un 12 laboratorijas: *Datu drošības laboratorija (Kiberdrošības laboratorija); Datortīklu laboratorija; Virtuālās realitātes laboratorija; Multimediju laboratorijas studiju pārvaldības un tehnoloģiju pētniecības virzienam paredzētās materiālās vērtības; Multimediju laboratorijas komunikācijas ekosistēmu un tehnoloģiju pētniecības virzienam paredzētās materiālās vērtības; Imitāciju modelēšanas un RFID tehnoloģiju laboratorija; Mobilo tehnoloģiju laboratorija; Energoefektivitātes laboratorija; Mehatronikas laboratorija; Elektrotehnikas laboratorija; Būvniecības laboratorija; Telpiskās pētniecības laboratorija* (kopējā platība 324 m²). Visi datori ir saslēgti kopējā tīklā, kas nodrošina vienotu informācijas apriti, kā arī ir nodrošināta pieeja interneta tīklam, datu bāzu izmantošanai. Studiju procesā tiek izmantota arī konferenču zāle (257 m²). Studiju korpusos ir arī telpas grupu darbam un telpas, kurās studenti var veikt studiju patstāvīgos darbus (350 m²).

Visas auditorijas aprīkotas ar stacionāru datoru un stacionāru projektoru, kā arī skaļruņiem un prezentācijas tālvadības pulti, taimeris un lāzera rādītājkoku vienā. No visiem datoriem augstskolā ir pieejams internets, kā arī abonētās pilnteksta datubāzes. Abonētajās pilnteksta datubāzes studenti var lietot arī kopmītnēs, kā arī autorizējoties no jebkuras vietas kur ir pieejams internets. Visās auditorijās studentiem pieejams bezvadu internets.

Pieejamo datoru skaits:

- Studentiem – 160 gab.
- Akadēmiskajam personālam – 45 gab.
- Administratīvajam personālam – 60 gab.

Stacionāro datoru skaits auditorijās – 30 gab. (neskaitot datorauditorijas). Portatīvie datori – 60 gab. Multimediju projektori – 45 gab.

4. Zinātniskās pētniecības īstenošana studiju virziena ietvaros

Studija virziena stratēģiskais pētniecības virziens ir ilgtspējīga tūrisma attīstība. Akadēmiskais personāls pēta šādas tēmas: tūrisma stratēģiskā attīstība, tūrisma monitorings, tūrisms īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, tūrisma un vides mijiedarbība, Latvijas tūrisma vēsture, muzeju komunikācija, tūrisma telpiskā un reģionālā plānošana, dokumentārais mantojums, tumšais tūrisms, vietu mārketingu un zīmolvēde, tūrisma stratēģiskie procesi, tūrisma mobilitāte, pasākumu ietekme un mārketingu, IKT pielietojums tūrisma pētniecībā un publisko pasākumu jomā, intelektuālo organizāciju vadība tūrisma un atpūtas organizācijā, cilvēkresursu attīstība un pašilgtspēja, biznesa spēles. Daļa docētāju, kuri strādā tūrisma virzienā, ir vēlēti vadošie pētnieki, pētnieki vai zinātniskie asistenti ViA Sociālo, ekonomisko un humanitāro pētījumu institūtā. Institūta direktore profesore A. Līviņa ir Vidzemes Augstskolas Zinātnes padomes sastāvā.

Divi pēcdoktorantūras atbalsta pētniecības projekti cieši saistīti ar tūrismu. Tie ir “Latvijas tūrisma intelekts” īstenojājs A. Klepers (pētnieks) un “Tehno–sociālu sistēmu integrēts dizains: Jaunas paaudzes tūrisma monitorings Latvijā” I Bērziņa (pētniece). A. Klepers 2019. gada 15. novembrī novadīja hibrīda formāta atvērto lekciju “Jauni datu avoti un metodes tūrisma statistikā” par statistiku tūrismā, izaicinājumiem un risinājumiem, piedaloties ViA studējošajiem, Latvijas Centrālās statistikas pārvaldes ekspertiem un Biznesa augstskolas “Turība” tūrisma studentiem un docētājiem.

2020. gada 28. maijā pētniecisko diskusiju cikla ietvaros norisinājās diskusija "Virzība uz viedo tūrisma galamērķu pārvaldību: jauni dati un izaicinājumi", kuras ietvaros HESPI pētnieks Andris Klepers pastāstīja par jaunākajām tendencēm un risinājumiem tūrisma galamērķu pārvaldībā. Diskusijai varēja sekot līdz arī tiešsaistē.

Valsts pētījumu programma (VPP) “Dokumentārā mantojuma izpētes nozīme, veidojot sinerģijas starp pētniecību un sabiedrību” bija iesaistītas TSV studentes Anda Arkliņa, Kristīne Grīnberga, kuras pēta paaudžu Y un Z motivāciju un vajadzības dabas teritoriju apmeklēšanai, kā arī vēsturiskā fona nozīmi (2020. g. februārī abas maģistrantes ieguva maģistra grādus). TOV programmas 4. kursa studente (kopš 2020. g. februāra – absolvente) Liene Lāce balstoties bakalaura darba pētījumā (darba vadītājs pētnieks, profesors J. Kalnačs), 2020. g. maijā – jūnijā ir sagatavojusi starptautisku zinātnisku publikāciju angļu valodā “The inclusion of foreign journeys and works of Latvian Creative Travellers in the 1920s and 1930s in the tourism industry” un profesionālam žurnālam “Domuzīme” latviešu valodā publikāciju par savu bakalaura darba pētījumu ar VPP atbalstu. Uz pašnovērtējuma ziņojuma sagatavošanas brīdi abas publikācijas ir iesniegtas un izvērtēšanas procesā.

2020. g. pavasarī šajā VPP projektā darbu kā studējošie uzsāka TSV 1. kursa studenti Grigorijs Salnits un Sanita Resne, sasaistot savu maģistra pētījumu tematu ar projekta uzstādījumiem par dokumentārā mantojuma pielietojumu tūrisma produktu veidošanā.

Jāizceļ TSV maģistrantes A. Arkliņas spējas savienot maģistra darba izstrādes izpēti vietu ar *UNESCO* katedru "Biosfēra un cilvēks" un saturiski ar VPP mērķiem par komunikāciju ar jauniešiem. Mērķtiecīgais un neatlaidīgais darbs rezultējās ar A. Arkliņas apstiprināšanu un dalību *UNESCO* "Man and biosphere" programmas jauniešiem pasaules forumā Ķīnā 2019. g. septembrī un ANO Jauniešu vides samitā ASV Ņujorkā, mēnesi vēlāk atgriežoties ASV Pensilvānijas Clariona universitātē ar ziņojumu divās konferencēs. Jāatzīmē, ka studējošā sekmīgi sadarbojās ar maģistra darba konsultantu no ASV Pensilvānijas Clariona universitātes. 2020. g. vasarā Anda Arkliņa un Kristīne Grīnberga ar darba vadītājiem un konsultantu sagatavoja starptautisku zinātnisku publikāciju, kura tika pieņemta publicēšanai žurnālā "Journal of Environment management and tourism 2020".

2020. g. 8.–10. februārī ViA bija līdzorganizators kopīgai starptautiskai konferencē "2nd Joint International Conference on Tourism, Hospitality and Sustainable Development Goal" Indijā, Haidarabādā – ViA starptautiskās sadarbības partneraugstskolā National Institute of Hospitality and Tourism. Agita Līviņa konferencē uzstājās kā viena no galvenajām runātājām, prezentējot pētījumu "Translation of sustainability of travelling in nature for Z&Y generations. Case study: North Vidzeme Biosphere Reserve, Latvia, Europe". Ziņojuma līdzautore – ViA maģistrante (uz ziņojuma brīdī jau absolventes) Anda Arkliņa, Kristīne Grīnberga un HESPI zinātniskā asistente, lektore Ilze Grīnfelde.

2020. g. 28. februārī Rūjienas pašvaldība organizēja semināru projekta "Zaļie torņi" ietvaros, uz kuru uzaicināja par savu pētījumu pastāstīt HESPI projekta "Dokumentārā mantojuma izpēti nozīme, veidojot sinerģijas starp pētniecību un sabiedrību" pārstāves – nu jau absolventes Andu Arkliņu un Kristīni Grīnbergu. Pārstāves prezentēja pētījumu "The younger generations in nature protected areas. The case of North Vidzeme Biosphere Reserve". Kristīne Grīnberga savu ziņojumu sniedza krievu valodā, kas tika atzinīgi novērtēts, jo seminārā piedalījās projekta partneri no Krievijas federācijas.

Pētniece, docente L. Veliverronena un zinātniskā asistente, lektore I. Grīnfelde šī VPP projekta ietvaros sagatavoja pārskatu par intervijām ar skolotājiem par LNB kā resursu skolotāja darbā (2019. novembris – 2020. jūnijs).

2019. g. oktobrī Valsts pētījumu programmas "Dokumentārā mantojuma izpēti nozīme, veidojot sinerģijas starp pētniecību un sabiedrību" ietvaros pētnieks, lektors Juris Smaļinskis sadarbībā ar SIA "Mikrokods" veica Gūtmaņālas un Lībiešu upurālu 3D skanēšanu, lai senos ierakstus smilšakmens atsegumos varētu pētīt un tos saglabāt nākamajām paaudzēm. Mūsdienās jebkādu ierakstu/pēdu atstāšana dabā ir nosodāma. Uz šīs bāzes sadarbībā ar ViA doktorantu, zinātnisko asistentu O. Javu (TOV programmas absolventu) un L. Taubi (laborantu) tika sagatavota interaktīva darbnīca 2019. g. 27. septembra *Zinātnes naktī* Valmierā.

2019. g. 12. decembrī Latvijas Nacionālajā bibliotēkā norisinājās zinātniski praktiskais seminārs par publicēto un nepublicēto avotu pētniecību. Tajā uzstājas arī HESPI pētnieks, profesors Jānis Kalnačs, iepazīstinot ar savu pētījumu par Jēkabu Strazdiņu – mākslinieku, kritiķi, kolekcionāru un pasniedzēju. Seminārā J. Kalnačs runāja par dažnedažādām krātuvēm (muzejiem, arhīviem, bibliotēkām), privātām kolekcijām, savāktām atmiņām, atrastiem un zudušiem mākslas darbiem, kas noderējuši topošajai grāmatai. Pētījums tiek veikts Valsts pētījumu programmas projekta "Dokumentārā mantojuma izpēti nozīme, veidojot sinerģijas starp pētniecību un sabiedrību" ietvaros. Daži pētījuma starprezultāti atrodami J. Kalnača veidotajā šķirklī Nacionālajā enciklopēdijā.

2019. gada 28.–30. novembrī ViA norisinājās starptautiska konference par kultūrdažādības un ilgtspējas jautājumiem “How should we live in cultural diversity? Building sustainable communities in times of fear”, kurā tostarp ar ziņojumiem piedalījās vairāki Tūrisma studiju virziena mācītbspēki: A. Klepers, L. Ločmele, L. Veliverronena, I. Loža, A. Līviņa. Konferences darba organizācijā piedalījās TOV studenti lektores I. Grīnfeldes uzraudzībā.

Šajā periodā tika veikti vairāki lietišķie pētījumi.

Pētniece I. Bērziņa un viespētniece T. Grizāne izstrādāja INTERREG programmas projekta “Baltijas jūras reģions kā makšķerēšanas tūrisma galamērķis un tā attīstība, veicināšana un ilgtspējīga pārvaldība” pētījumu (2019. g. jūnijs – 2020. g. maijs). Izstrādātā metodika ir pielietojama tūrisma pētījumos, t.sk. studējošajiem. Pasūtītājs: Kurzemes plānošanas reģions.

Vadošā pētniece, profesore A. Līviņa, Telpiskās laboratorijas vadītāja, lektore I. Druva–Druvaskalne īsteno Ludzas partnerības projektu “Tūristam draudzīgs Latgales uzņēmējs digitalizācijas laikmetā”. 2019. oktobrī I. Druvas–Druvaskalnes vadībā Tūrisma studiju virziena 2. kursa studenti veica apsekojumus Latgales reģionā. Studenti tika iedalīti 6 grupās, katrai grupai 2 dienās bija jāapseko 3 – 4 tūrisma objekti, kā arī jāveic intervijas (interviju jautājumi – pielikumā nr.1) un pakalpojumu novērtējums novadā: vismaz vienā novada TIC, 2 tūristu mītnēs, 1 muzejā, 1 – 2 specifiskos nišas piedāvājumos (amatniecība, kulinārais mantojums u. tml.). Kopumā tika apsekoti un intervēti 34 dažādi tūrisma pakalpojumu sniedzēji. A. Līviņa, I. Druva–Druvaskalne piedalījās projekta atklāšanas konferencē 2019. g. 17. oktobrī Rekovā, kur tūrisma nozares uzņēmējus iepazīstināja ar aktualitātēm tūrisma nozarē un sākotnējiem apsekojuma rezultātiem.

Vadošās pētnieces un profesores S. Rozentāle, A. Līviņa un pētnieks, asoc. profesors A. Klepers, veica Ekonomikas ministrijas pasūtītu padziļinātas ekspertīzes pētījumu “Esošo atbalsta instrumentu situācijas analīze un konceptuālu priekšlikumu izstrāde tūrisma nozares politikas pilnveidošanai” (I. Ložas dizains). Pētījums tika pabeigts 2019. g. oktobrī ar izstrādātiem priekšlikumiem valsts atbalsta politikas uzlabošanai tūrisma nozarē un tūrisma galamērķu klasifikāciju. Pētījuma laikā iegūtie dati un analīzes rezultāti tiek prezentēti studējošajiem nodarbībās.

Lektore, zinātniskā asistente Ilze Grīnfelde, docente, pētniece Linda Veliverronena un asociētais profesors, pētnieks Andris Klepers piedalījās Latvijas tūrisma piedāvājuma attīstības rīcības plāna izstrādē Interreg Europe programmas projekta *BRANDTour* ietvaros". Līguma nr. EM 2018/103. Kopīgi ar projekta ekspertiem no Latvijas Universitātes un Biznesa augstskolas *Turība* tika izstrādātas rekomendācijas tūrisma politikas veidošanai.

Absolvente, zinātniskā asistente A. Arkliņa, vadošā pētniece, profesore A. Līviņa, pētnieks, asoc. profesors A. Klepers izstrādāja VARAM pasūtītu pētījumu “HELCOM vadlīniju ilgtspējīgam un videi draudzīgam tūrismam Baltijas jūras reģiona piekrastes zonās projekts” no 2020. g. maija līdz 2020. g. 1. septembrim. Uzdevums bija novecojušās vadlīnijas aizstāt ar aktuālām un tūrisma nozarē atbilstīgām vadlīnijām.

A. Līviņa izstrādāja VARAM pasūtītu ilgtspējas līmeņa aprēķināšanas metodoloģiju, vērtējumu par pārrobežu sadarbības programmas ietvaros atbalstāmo dabas objekta ilgtspēju un rezultāta rādītāja “Līmenis, kādā dabas resursu ilgtspēju veicinošie pasākumi ir ieviesti Programmas atbalstāmajos objektos” sākotnējo vērtību (2020. g. maijs – jūnijs).

2020. g. maijā – jūnijā lektors I. Ābols, absolvente, zinātniskā asistente A. Arkliņa un profesore A. Līviņa pēc tūrisma nozares (konkrēti Latvijas Kongresu biroja un ALTA) lūguma sagatavoja aptaujas anketu tūrisma nozares uzņēmumiem par situāciju *COVID-19* pandēmijas apstākļos, vēlamu valsts atbalsta formu, kā arī tika apkopoti iegūtie rezultāti un nodoti birojam izplatīšanai. Rezultātā šī sadarbība turpinās ar TSV 1. kursa studentes D. Āres praksi Latvijas Kongresu birojā un maģistra darba pētījuma tematu darījumu tūrismā.

Šajā periodā VRSTAO docētājiem ir 11 publikācijas zinātniskos žurnālos, publicētas divas grāmatas, piedalījušies 14 starptautiskās zinātniskās konferencēs. Vairākas publikācijas ir sagatavotas kopā ar studentiem. Ar zinātnisko publikāciju sarakstu var iepazīties pēc pieprasījuma.

5. Sadarbība un internacionalizācija

5.1. Sadarbība ar darba devējiem un profesionālajām organizācijām

Fokuss uz sadarbību ar dažādiem tūrisma nozares partneriem ir lielākā konkurētspējas priekšrocība attiecībā pret citām studiju programmām. Tieša līdzdarbība un nozarē notiekošo procesu ietekmēšana rada aktuālu saturu studijuursos un vienlaikus palīdz rast praktisko saikni starp studējošajiem un darba devējiem.

ViA VRSTAO studiju virziena pārstāvniecību profesionālajā tīklojumā raksturo iesaiste tādu organizāciju darbā kā: Latvijas Tūrisma aģentu un operatoru asociācija, *Latvijas Viesnīcu un restorānu asociācija*, Vidzemes tūrisma asociācija, Latvijas kongresu birojs. Tāpat notiek regulāra un daudzpusīga sadarbība ar Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras Tūrisma departamentu, Dabas aizsardzības pārvaldi, Gaujas Nacionālā parka tūrisma biedrību, lauku tūrisma asociāciju "Lauku ceļotājs", gidu asociācijām, Valmieras un apkārtnes tūrisma konsultatīvo padomi. SAM 8.2.2. ietvaros Tūrisma un atpūtas virziena docētāji stažējās uzņēmumos: lektore Iveta Druva–Druvaskalne SIA Karšu izdevniecībā Jāņa sēta, asociētais profesors Andris Klepers SIA "Envirotech", profesore Agita Līviņa SIA "Baltic Travel Group", lektors Ilgvars Ābols SIA "Baltic Travel Group" un "TLG Hotel Latvija", lektore Ilze Grīnfelde un Anita Lutere SIA "Valmiermuižas pils". Akadēmiskā personāla stažēšanās laikā gūtā pieredze un atziņas tika analizētas studiju virzienu padomes sēdē un integrētas kursu saturā. Stažēšanās laikā gūtās atziņas tika arī integrētas zinātniskajā pētniecībā un tādējādi publicētas starptautiskajās konferencēs.

Vidzemes plānošanas reģiona *Ilgspējīgas attīstības stratēģijā 2030* rekreācija un tūrisms ir definēti kā viedā specializācija ar augstu attīstības potenciālu, un ViA ir pozicionēta kā stūrakmens reģiona "Zināšanu trijstūrī" (augstskola, uzņēmēji un pašvaldības)¹.

ViA VRSTAO studiju virziens aktīvi piedalās vietu attīstībā un galamērķu pārvaldes tīklojuma veidošanā. Īpaši izceļama Gaujas Nacionālā parka tūrisma klastera iniciatīvas aizsākšana un vadošā loma stratēģijas izveidē, stratēģiskajā konsultēšanā, tirgus pētījumu veikšanā. Tāpat studiju virziens ir iesaistīts Vidzemes un apkārtnējo novadu pašvaldību kopīgā sadarbības modeļa izveidē, stratēģiskajā konsultēšanā, kā arī metodikas izstrādē Latvijas apjomīgākā tūrisma eksporta tirgus pētījuma veikšanai u. c. Tāpat galamērķa pārvaldības un lietišķo projektu kontekstā izceļama sadarbība ar Vidzemes Plānošanas reģionu.

VRSTAO docētāji aktīvi iesaistās ne vien studentu, bet arī absolventu un citu nozares profesionāļu konsultēšanā, tālākizglītošanā un informēšanā par jaunākajiem pētījumiem viesmīlības, atpūtas un tūrisma nozarē. Sadarbībā ar pašvaldībām vairāki docētāji no VRSTAO aktīvi iesaistīti tūristu gidu apmācību veidošanā un nodarbību vadīšanā, daloties ar ViA uzkrāto zinātību, vienlaikus veidojot atgriezenisko saikni un tālāku sadarbību studiju procesā.

Aktīvi notiek sadarbība ar pašvaldībām, uzņēmumiem gan atsevišķu kursu apgūvē, gan gada projektu, bakalaura un maģistru darbu izstrādē. Uzņēmumu un organizāciju apmeklējums tiek organizēts gan atsevišķu kursu ietvaros, gan mācību prakšu ekskursijās, kur studenti bez ekskursiju praktiskas vadīšanas iepazīstas gan ar tūrisma nozares pakalpojumiem, gan uzņēmējdarbības

1 http://jauna.vidzeme.lv/upload/VPR_IAS.pdf

aizkulisēm. VRSTAO virziena studenti aktīvi izmanto *Erasmus+* prakses iespējas un vairāku gadu garumā izveidojusies laba sadarbība ar uzņēmumiem visā Eiropā. Šajā akadēmiskajā gadā to ietekmēja *COVID-19* epidēmija. Lai formalizētu sadarbību 2017./2018. akadēmiskajā gadā, tika izveidots Tūrisma un atpūtas studiju virziena konvents. Konventā darbojas 12 tūrisma un atpūtas nozares profesionāļi. Arī pašnovērtējuma darba izstrādes grupā darbojas četri tūrisma un atpūtas nozares profesionāļi, tajā skaitā trīs absolventi.

5.2. Internacionalizācijas stratēģijas

Internacionalizācija un sadarbība ar nozari ir neatņemama VRSTAO virziena sastāvdaļa, bez kā nav iespējama virziena pastāvēšana un tālāka attīstība. Tieši tāpēc gan internacionalizācija, gan sadarbība studijuursos un praksēs tiek uztverta kā pašsaprotama norma. Viens no nedefinētiem standartiem ViA VRSTAO studijās ir vismaz viena studiju semestra vai studiju prakses mērķtiecīga pavadīšana ārvalstīs. Ārvalstu sadarbības partneri tiek stratēģiski atlasīti ViA VRSTAO tematiskajiem virzieniem atbilstoši kontekstā ar studējošo profesionālās karjeras izaugsmes iespējām vai starptautiskās pētniecības veicināšanas iespējām. Cieši internacionalizācijas kontakti ir saistīti ar Baltijas jūras reģiona valstīm, kā arī ar valstīm, kas ir prioritārie Latvijas tūrisma eksporta tirgi.

Līdz šim absolventu īpatsvars, kas bijuši studijās vai praksēs ārvalstīs, pārsniedza 50%. Šobrīd, pateicoties aktivitātēm Nordplus projektos, tas jau tuvojas 100%.

ViA VRSTAO studiju virziena galvenie akcenti starptautiskajā vidē saistīti ar:

- dalību ATLAS starptautiskajā brīvā laika un tūrisma izglītības asociācijā;
- 2019.g. ViA kļuva par biedru Pasaules Kultūras Tūrisma asociācijā (*World Cultural Tourism Association*);
- 2020. gadā Tūrisma un atpūtas virziens kļuva par Tūrisma maģistra programmu starptautiskā tīkla dalībnieku (*International Tourism Master Network (ITMN)*);
- starptautisko studiju iniciatīvu atbalsta mehānismiem, kas darbojas kontekstā ar VRSTAO docētāju starptautiskajām aktivitātēm sadarbības tīklojuma veicināšanai;
- mērķtiecīgu ViA starptautisko darbību: apmaiņas studijas, prakses ārvalstīs, vieslektoru lekcijas, mācību prakses braucieni un citas aktivitātes, kas veicina internacionalizāciju; docētāju privātās iniciatīvas saistībā ar pārstāvniecību profesionālajā nozares sfērā;
- B daļas kursiem angļu valodā kopā ar apmaiņas studentiem;
- ilgstošu sadarbību ar Ķīnas Tautas republikas vēstniecību, kā rezultātā tiek nodrošināta ķīniešu valodas apmācība (katru gadu docētājs no Ķīnas, mācību materiāli);
- ViA docētāji iekļaujas starptautiskos fundamentālos un lietišķos projektos sadarbībā ar akadēmiskām un profesionālām organizācijām.

5.3. Starptautiskā apmaiņa

Starptautisko studiju iniciatīvu atbalsta mehānismi darbojas kontekstā ar VRSTAO docētāju starptautiskajām aktivitātēm sadarbības tīklojuma veicināšanai un mērķtiecīgu ViA starptautisko darbību. Tie ir: apmaiņas studijas, prakses ārvalstīs, vieslektoru lekcijas, mācību prakses braucieni un vēl citas aktivitātes, kas veicina internacionalizāciju. Starptautisko mobilitāti studentiem raksturo *ERASMUS*, *NORDPLUS*, *HESP*, *Erasmus Mundus* programmas un ar to saistītās aktivitātes.

VRSTAO virzienā ir noslēgti abpusēji līgumi par docēšanas, pieredzes apmaiņas vizītēm, studentu apmaiņu ar 46 augstskolām (35 ES + 11 ārpus ES) vairāk nekā 30 valstīs.

Pašlaik tiek plānots attīstīt sadarbību ar augstskolām Horvātijā, Slovēnijā un Serbijā, jo pēdējos gados studenti izvēlas šīs valstis apmaiņas studijām, balstoties uz dzīvošanas izmaksām un pieaugošu interesi par šo reģionu.

2019./2020. akadēmiskajā gadā, tāpat kā iepriekšējos gados, visu akadēmisko gadu nodarbības ķīniešu valodā vadīja viespasniedzēja no Ķīnas, maģistratūras studentiem projekta *Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 8.2.1. specifiskā atbalsta mērķa "Samazināt studiju programmu fragmentāciju un stiprināt resursu koplietošanu"* ietvaros kursu 6 kredītpunktu apjomā lasīja profesore no Satakuntas Universitātes Somijā. Docēšanas vizītēs izmantojot Erasmus + un Nordplus finansējumu 8 nodarbības novadīja 6 viesdocētāji no Albānijas, Igaunijas, Indijas, Ukrainas. Tika plānotas vieslekcijas arī pavasara starptautiskajā nedēļā, bet tālākas aktivitātes liedza COVID-19 izplatība.

VRSTAO studiju virzienā iesaistītie docētāji 11 reizes devās docēšanās vizītēs uz partneraugstskolām, un bija plānotas vēl vizītes, ko liedza COVID-19 izplatība.

Newetra projekta ietvaros, sadarbojoties ViA, Saima Universitātei, Pērnavas koledžai un Kauņas koledžai, tika noorganizēti divi intensīvie kursi. 2019. gada septembrī divpadsmit studenti un divi pasniedzēji piedalījās intensīvajā kursā "Jaunu tūrisma produktu veidošana lauku apvidos" Kauņā Lietuvā. Uz intensīvo kursu "Spa un labjūtes tūrisms laukos" Somijā 2020. gada martā devās divi docētāji un astoņi studenti. Plānoto intensīvo kursu ViA un Pērnavā neizdevās realizēt COVID-19 dēļ.

2019./2020. akadēmiskā gada VRSTAO bakalaura līmeņa studiju kursus apmeklēja 26 apmaiņas studenti. Visu gadu studēja četri studenti, rudens semestrī – 12 studenti, pavasara semestrī – 14 studenti. Apmaiņas studenti ieradās no Francijas, Indijas, Portugāles, Nīderlandes, Spānijas, Ukrainas.

Erasmus+ apmaiņas studijās devās 9 bakalaura līmeņa studenti uz septiņām valstīm: Beļģiju, Čehiju, Poliju, Portugāli, Nīderlandi, Ukrainu un Spāniju. Praksē uz ārvalstīm, izmantojot absolventu prakses, devās pieci absolventi no TOV programmas un divi TG absolventi, bet praksē studiju ietvaros devās viens bakalaura students un viens TSV students. Prakses vietas bija Beļģijā, Maltā, Portugālē, Spānijā, Ukrainā un Vācijā. Arī šo apmaiņu ietekmēja COVID-19 epidēmija.

ViA VRSTAO ir starptautiskās tūrisma un atpūtas akadēmiskās izglītības asociācijas *ATLAS* organizācijas biedrs – vienīgais Baltijā <http://www.atlas-euro.org/members/tabid/58/language/en-US/Default.aspx#Latvia>.

ViA bibliotēka ir ANO Pasaules Tūrisma Organizācijas depozīt bibliotēka – vienīgā Baltijas valstīs <http://publications.unwto.org/depositary-libraries?page=1>.

UNESCO 2019. g. ViA izveidoja *UNESCO* katedru "Biosfēra un cilvēks", kas norāda uz starptautiski atzītu uzticēšanos ilgtspējas darbā.

6. Iepriekšējās novērtēšanas procedūrās saņemto rekomendāciju ieviešana

7. tabula. Studiju virzienu ekspertu grupas rekomendāciju ieviešanas pārskats

Nr.	Ekspertu grupas rekomendācija studiju virzienam	Augstskolas/koledžas aktivitāte	Sasniedzamais rezultāts	Ieviešanas termiņš	Sasniegtais rezultāts pārskata iesniegšanas dienā, turpmākā rīcība rekomendāciju ieviešanai	Atbildīgās personas
1.	Samazināt iekšējo informācijas platformu skaitu – studējošo personiskās informācijas un studiju materiālu uzkrāšanai pietiekami būtu 2 – 3 platformas.	Samazināt no 5 platformām Iekštīkls, E-punkts, Moodle, e-pasts un LAIS uz 3.	Iekšējā komunikācijā paliek LAIS, e mācību vide Moodle un e-pasts, kas atvieglo komunikāciju studentiem un darbiniekiem.	2018. gada septembris	No 2018. gada septembra ir likvidēts iekštīkls. Izdots rīkojums par pāreju uz vienu e-mācību platformu Moodle no 2018. gada 1. septembra.	Rektors, prorektori
2.	Uzlabot ViA un nozares pārstāvju sadarbību. Sadarbības rezultātā var būt arī dažādi uz nozari balstīti projekti, kas var būt saistīti ar bakalaura vai maģistra darbu tematiem.	Aktīvi sadarboties ar esošām asociācijām LVRA un ALTA, iestāties jaunās asociācijās un aktīvu sadarboties kursu, gada projektu, bakalauru darbu un maģistra darba izstrādē.	Virziens pārstāvēts četrās tūrisma un atpūtas sabiedriskās organizācijās, palielinās sadarbība ar nozari, studenti gada projektos, bakalaura darbos un maģistra darbos izstrādā nozarei aktuālas tēmas, gūst panākumus konkursos.	Sākot no 2017./2018. ak. gada	Izveidots VRSTAO konvents, kura sastāvā darbojas dažādu tūrisma un atpūtas nozari pārstāvji. ViA iestājusies Vidzemes tūrisma asociācijā un Latvijas kongresu birojā. Nozares pārstāvji bakalauru un maģistru darbu komisijās atzinīgi vērtē izstrādātās tēmas. ViA studenti guvuši godalgotas vietas LIAA tūrisma departamenta konkursā un LEAF konkursā. Projekta SAM 8.2.2. ietvaros docētāji stažējās nozares uzņēmumos.	Virziena direktors

Nr.	Ekspertu grupas rekomendācija profesionālai bakalauru studiju programmai Tūristu gids – ceļojumu pasākumu organizators	Augstskolas/koledžas aktivitāte	Sasniedzamais rezultāts	Plānotais ieviešanas termiņš	Sasniegtais rezultāts pārskata iesniegšanas dienā, turpmākā rīcība rekomendāciju ieviešanai	Atbildīgās personas
3.	Pastāv spēcīga neformālā sadarbība ar darba devējiem, un ekspertu grupa iesaka izveidot formālu struktūru; jāizveido studiju virziena konsultatīvā padome. Jāprecizē līdzdalības kritēriji, un padomē jāiekļauj galveno nodarbinātības sektoru pārstāvji, īstenojot šo studiju programmu absolventu nodarbinātības intereses (ieskaitot ceļojumu aģentūras, tūroperatorus, pašvaldības u. c.) un organizējot regulāras sanāksmes vismaz divreiz gadā.	Izveidot VRSTAO konventu, iekļaujot dažādu nozaru pārstāvjus.	Sadarbībai ar nozari izveidots VRSTAO konvents, kas sniedz konsultācijas studiju programmu attīstībai.	2017./2018. ak.gads	Izveidots VRSTAO konvents no 12 nozares profesionāļiem. Katru gadu notiek konventa sēdes. Sākotnēji konvents sanāca divreiz gadā, tomēr nozares pārstāvji ieteica sanākt vienreiz gadā.	Virziena direktors
4.	Izveidot Programmas padomi (vai vienu kopīgu Studiju virziena padomi), kuras sastāvā ir mācībspēki un ikgadēji katrā studiju programmā uzņemts students;	Izveidot Studija virziena konsultatīvo padomi	Studenti tiek vairāk iesaistīti studiju kursu novērtēšanas rezultātu izvērtēšanā un programmas attīstībā.	2017./2018. ak.gads	Izveidota studiju virziena konsultatīvā padome.	Virziena direktors
5.	Ieviest obligāto kvalifikācijas celšanas programmu pedagoģijā un novērtēšanu visiem jaunpieņemtajiem pasniedzējiem	Izveidota kopēja augstskolas kvalifikācijas celšanas programma esošajiem un jauniem docētājiem.	Uzlabojas docēšanas kvalitāte.	Sākot 2018./2019. ak.gada	Notikušas vairākas docētāju apmācības. ViA realizē projektu 8.2.2. Stiprināt augstākās izglītības institūciju akadēmisko personālu stratēģiskās specializācijas jomās, kur ir vairākas programmas docētāju izaugsmes veicināšanai.	Akadēmis –kais un zinātņu prorektors, Studiju daļas vadītāja

	Ekspertu grupas rekomendācija profesionālai bakalauru studiju programmai Tūristu gids – ceļojumu pasākumu organizators	Augstskolas/koledžas aktivitāte	Sasniedzamais rezultāts	Plānotais ieviešanas termiņš	Sasniegtais rezultāts pārskata iesniegšanas dienā, turpmākā rīcība rekomendāciju ieviešanai	Atbildīgās personas
6.	Programmas vadībai pārskatīt neatbilstību starp programmas komponentēm “Tūristu gids” un “Pasākumu organizators”	Eksperti balstījās uz absolventu un 4. kursa studentu intervijām. Izmaiņas programmā tika izdarītas pirms diviem gadiem, ieviešot vairākus kursus un akcentējot pasākumu organizatoru komponenti.				
7.	Pārskatīt dažu studiju kursu studiju rezultātus un novērtēšanas kritērijus, jo pašlaik dažviet teorētiski pastāv subjektīvas novērtēšanas risks	Virziena padomes sēdē tika pārskatīti studiju rezultāti un novērtēšanas kritēriji programmasursos. Docētāji aicināti skaidrāk norādīt vērtēšanas kritērijus.	Studiju rezultāti un novērtēšanas kritēriji ir saprotamāki studējošiem.	2017./2018. ak.gads	Pārskatīti daži kursa apraksti, jautājums aktualizēts visos virziena studiju programmasursos.	Virziena vadītājs, docētāji
8.	Programmas vadībai pārskatīt studiju kursu “Filozofija”, jo studējošie apšaubā šī kursa nepieciešamību.	Saistībā ar studiju programmu konsolidācijas plānu nākošā akadēmiskā gadā programmā studenti netiks uzņemti. Attiecīgais kurss bija 1. studiju gada 1. semestrī, tāpēc diskusija par to vairs nav aktuāla.				

	Ekspertu grupas rekomendācija profesionālai bakalauru studiju programmai Tūristu gids – ceļojumu pasākumu organizators	Augstskolas/koledžas aktivitāte	Sasniedzamais rezultāts	Plānotais ieviešanas termiņš	Sasniegtais rezultāts pārskata iesniegšanas dienā, turpmākā rīcība rekomendāciju ieviešanai	Atbildīgās personas
9.	<p>Studējošo noslodze ir pieņemama, taču studējošie un absolventi atzina, ka noslodze varētu būt arī lielāka, atzīstot arī to, ka semestros nebija vienmērīgas noslodzes, tādēļ programmas vadībai jārod šīs problēmas optimāls risinājums. Balstoties uz intervijām ar studējošajiem un studiju plāna analīzi, noslodzi nevar atzīt par pilnībā atbilstošu 40 akadēmiskajām stundām par vienu kredītpunktu. Studējošajiem nepieciešams vairāk patstāvīgā darba, kas ir studiju kursu daļa.</p>	<p>Ekspertu ieteikumi balstījās uz absolventu un 4. kursa studentu pieredzi. Regulāri divus gadus tiekoties ar studentu grupām, sūdzības nav novērotas, ir pat gadījumi, ka studenti sūdzas, ka viņiem ir par daudz patstāvīga darba.</p>				
10.	<p>Vadībai jāpārskata studiju kursu pārklāšanās, uz ko norādīja studējošie. Nepieciešams pilnveidot studējošo prasmes informātikā (it īpaši darbā ar programmām, kas līdzīgas “Excel”), uz ko norādīja darba devēji</p>	<p>Ekspertu ziņojumā neparādās informācija, kuri kursi pārklājas. Tiekoties ar studentu grupām, problēma nav atrasta. Saistībā ar studiju programmu konsolidācijas plānu nākamajā akadēmiskajā gadā programmā studenti netiks uzņemti un tas nebūs aktuāli.</p>				

	Ekspertu grupas rekomendācija profesionālai bakalauru studiju programmai Tūristu gids – ceļojumu pasākumu organizators	Augstskolas/koledžas aktivitāte	Sasniedzamais rezultāts	Plānotais ieviešanas termiņš	Sasniegtais rezultāts pārskata iesniegšanas dienā, turpmākā rīcība rekomendāciju ieviešanai	Atbildīgās personas
11.	Izveidot Programmas padomi (vai vienu kopīgu Studiju virziena padomi), kuras sastāvā ir mācībspēki un ikgadēji katrā studiju programmā uzņemts students	Izveidot Studija virziena konsultatīvo padomi	Studenti tiek vairāk iesaistīti studiju kursu novērtēšanas rezultātu izvērtēšanā un programmas attīstībā.	2017./2018. ak.gads	Izveidota studiju virziena konsultatīvā padome.	Virziena direktors
12.	Ieviest obligāto kvalifikācijas celšanas programmu pedagogijā un novērtēšanu visiem jaunpieņemtajiem pasniedzējiem	Izveidota kopēja augstskolas kvalifikācijas celšanas programma esošajiem un jaunajiem docētājiem.	Uzlabojas docēšanas kvalitāte	Sākot 2018./2019. ak. gada	Notikušas vairākās docētāju apmācības. ViA realizē projektu 8.2.2. Stiprināt augstākās izglītības institūciju akadēmisko personālu stratēģiskās specializācijas jomās, kur ir vairākas programmas docētāju izaugsmes veicināšanai.	Akadēmis –kais un zinātņu prorektors, Studiju daļas vadītāja
13.	Uzlabot ViA un nozares pārstāvju sadarbību. Sadarbības rezultātā var būt arī dažādi uz nozari balstīti projekti, kas var būt saistīti ar bakalaura darbu tematiem	Aktīvi sadarboties ar esošām asociācijām LVRA un ALTA, iestāties jaunās asociācijās un aktīvi sadarboties kursu, gada projektu, bakalaura darbu izstrādē.	Virziens pārstāvēts četrās tūrisma un atpūtas sabiedriskās organizācijās, palielinās sadarbība ar nozari, studenti gada projektos, bakalaura darbos izstrādā nozarei aktuālas tēmas, gūst panākumus konkursos.	2017./2018. ak.gads	Izveidots VRSTAO konvents, kura sastāvā darbojas dažādu tūrisma un atpūtas nozari pārstāvji. ViA iestājusies Vidzemes tūrisma asociācijā un Latvijas kongresu birojā. Nozares pārstāvji bakalaura darbu komisijās atzinīgi vērtē izstrādātās tēmas. ViA studenti guvuši godalgotas vietas LIAA tūrisma departamenta konkursā un LEAF konkursā. Projekta SAM 8.2.2. ietvaros docētāji stažējās nozares uzņēmumos.	Virziena direktors

	Ekspertu grupas rekomendācija profesionālai bakalauru studiju programmai Tūristu gids – ceļojumu pasākumu organizators	Augstskolas/koledžas aktivitāte	Sasniedzamais rezultāts	Plānotais ieviešanas termiņš	Sasniegtais rezultāts pārskata iesniegšanas dienā, turpmākā rīcība rekomendāciju ieviešanai	Atbildīgās personas
14.	Programmas vadībai pārskatīt studiju kursu "Finanses", jo tas studējošajiem sagādā grūtības.	Programmā nav kursa "Finanses", ir kurss "Finanšu vadības pamati" VRSTAO konventa dalībnieki norādīja, ka finanšu kursi vienmēr ir grūtāk apgūstami, tāpēc arī varētu būt grūtības un tā ir normāla parādība. Lai uzlabotu finanšu zināšanu apguvi, turpmāk paredzēts šo kursu apgūt kopā ar Biznesa vadības studentiem un uzticēt to vadīt pieredzējušai profesorei.	Studentu zināšanas finanšu jomā kļūst labākas un tie spēj tās pielietot praksē.	2018./2019. ak.gads	Pieņemts lēmums par docētāju maiņu kursā no nākamā akadēmiskā gada.	Virziena direktors
15.	Izveidot Programmas padomi (vai vienu kopīgu Studiju virziena padomi), kuras sastāvā ir mācībspēki un ikgadēji katrā studiju programmā uzņemts students.	Izveidot Studija virziena konsultatīvo padomi	Studenti vairāk tiek iesaistīti studiju kursu rezultātu izvērtēšanā un programmas attīstībā.	2017./2018. ak.gads	Izveidota studiju virziena konsultatīvā padome.	Virziena direktors

	Ekspertu grupas rekomendācija profesionālai bakalauru studiju programmai Tūristu gids – ceļojumu pasākumu organizators	Augstskolas/koledžas aktivitāte	Sasniedzamais rezultāts	Plānotais ieviešanas termiņš	Sasniegtais rezultāts pārskata iesniegšanas dienā, turpmākā rīcība rekomendāciju ieviešanai	Atbildīgās personas
16.	Ieviest obligāto kvalifikācijas celšanas programmu pedagoģijā un novērtēšanu visiem jaunpieņemtajiem pasniedzējiem	Izveidota kopēja augstskolas kvalifikācijas celšanas programma esošiem un jauniem docētājiem.	Uzlabojusies docēšanas kvalitāte	Sākot 2018./2019. ak. gada	Notikušas vairākās docētāju apmācības. ViA realizē projektu 8.2.2. Stiprināt augstākās izglītības institūciju akadēmisko personālu stratēģiskās specializācijas jomās, kur ir vairākas programmas docētāju izaugsmes veicināšanai.	Akadēmis kais un zinātņu prorektors, Studiju daļas vadītāja
17.	Uzlabot ViA un nozares pārstāvju sadarbību. Sadarbības rezultātā var būt arī dažādi uz nozari balstīti projekti, kas var būt saistīti ar maģistra darbu tematiem.	Aktīvi sadarboties ar esošajām asociācijām LVRA un ALTA, iestāties jaunās asociācijās un aktīvi sadarboties kursu ietvaros un maģistra darbu izstrādē.	Virziens pārstāvēts četrās tūrisma un atpūtas sabiedriskās organizācijās, palielinās sadarbība ar nozari, studenti gada projektos, bakalaura darbos izstrādā nozarei aktuālas tēmas, gūst panākumus konkursos.	2017./2018. ak.gads	Izveidots VRSTAO konvents, kura sastāvā darbojas dažādu tūrisma un atpūtas nozari pārstāvji. ViA iestājusies Vidzemes tūrisma asociācijā un Latvijas kongresu birojā. Nozares pārstāvji maģistra darbu komisijās atzinīgi vērtē izstrādātās tēmas. Projekta SAM 8.2.2. ietvaros docētāji stažējās nozares uzņēmumos.	Virziena direktors
18.	Nodrošināt studentiem moduli par akadēmisko darbu rakstīšanu, par tā nepieciešamību norādīja studējošie.	Integrēt visosursos akadēmiskās rakstības pratību. Kursā "Tūrisma pētījumu metodoloģija" pievērst pastiprinātu uzmanību akadēmiskajai rakstībai, sevišķi studentiem,	Uzlabojusies studentu izpratne un prasmes par akadēmisko darbu rakstīšanu.	2018./2019. ak.gads	Programmā uzņem reizi divos gados. Līdz ar to šos akcentusursos varēs realizēt no nākamā akadēmiskā gada. Situācija pārrunāta ar iesaistītiem docētājiem virziena padomes sēdē.	Kursu docētāji

		kas nāk no citām augstskolām.				
--	--	----------------------------------	--	--	--	--

7. Analīze par 2019./2020. akadēmiskā gada virziena galvenajām aktivitātēm

- Projekta “Jaunu maģistra studiju programmu izveide un aprobācija Vidzemes Augstskolas starptautiskās konkurētspējas veicināšanai” turpināšana ar mērķi izveidot jaunu maģistra programmu kopā ar Satakuntas Universitāti (Pori) Somijā.
- Projekta “Vidzemes Augstskolas akadēmiskā personāla pilnveide un cilvēkresursu attīstība” turpināšana. Iekļaujot docētāju angļu valodas, līderības un digitālo prasmju uzlabošanu. 2019./2020 akadēmiskā gada laikā tika sekmīgi pabeigtas sešas stažēšanas uzņēmumos. Projekta ietvaros tika piesaistīta doktorante Ilze Loža, kura atgriezās Latvijā no ārvalstīm, maijā darbu sāka doktorants Mahenders Reddī, kā ārvalstu docētājs tika piesaistīta Sanna Marī Renfors no Somijas TSV programmā.
- Akadēmiskā gada sākumā turpinājās izteikta starptautiskā sadarbība gada laikā – gan izejošā, gan ienākošā. Īstenotas divas intensīvās programmas, katrā no tām piedaloties diviem docētājiem, no astoņiem līdz divpadsmit studentiem. Ļoti aktīvi docētāji piedalījās vieslekcijās ārvalstīs (11 reizes).
- Svarīgi, stiprinot starptautiski sadarbību tieši maģistratūras jomā, bija kļūt par Tūrisma maģistra programmu starptautiskā tīkla dalībnieku (International Tourism Master Network (ITMN)). Programma apvieno augstskolas, kurās tūrisma maģistratūras notiek angļu valodā. ViA arī tika nominēta kā nākošā ikgadējā tikšanās vietā tīklam 2020. gada rudenī.
- Sadarbība ar nozari turpinājās gan kursu ietvaros, gan darbojoties asociācijās, gan sanākot kopā nozares profesionāļiem Tūrisma un atpūtas virziena konventā. Tika veikti nozarei būtiski pētījumi, kas sīkāk aprakstīti sadaļā Zinātnes pētniecības īstenošana.
- Turpinājas studentu viedokļa uzklaušīšana Tūrisma un atpūtas studiju virziena konsultatīvajā padomē, kas pierādījusi savas darbības lietderību.
- Veiksmīgi tika pārvarēta ārkārtas situācija, tajā skaitā docētājiem apgūstot un praksē lietojot tehnoloģiskos, attālināta studiju procesa nodrošināšanai nepieciešamos risinājumus, t.sk. Cisco Webex platformu. Tomēr ārkārtas situācijas dēļ nevarēja realizēt plānotās aktivitātes dažādosursos, piemēram mācību eskursijas uz uzņēmumiem, laivu braucienus un velobraucienus. Uz nākamo akadēmisko gadu tika pārcelts kurss Komunikāciju treniņš, Integrētā apvidus prakse, Mācību eskursija (tika realizēta 2020. gada augusta beigās un septembra sākumā). Webex platforma tika izmantota maģistra darbu, bakalauru darbu un gada projektu aizstāvēšanai. Aizstāvēšanās norisinājās veiksmīgi. Neskatoties uz neviennozīmīgo situāciju nozarē, visiem studentiem vasarā izdevās atrast prakses vietas.
- Pēc ilgstošām diskusijām virziena padomes sēdē izdevās vienoties par Tūrisma organizācijas un vadības bakalaura specializācijas obligāto daļu 6 kredītpunktu apjomā un izvēles daļu 8 kredītpunktu apjomā daļu. Noteikts, ka Viedā tūrisma uzņēmējdarbības specializācijas obligātie kursi ir: Informāciju un komunikāciju tehnoloģijas tūrismā (2 KP) un Investīciju un risku vadība (4 KP). Specializācijai Tūrisma un pasākumu pieredzējuma dizaineris: Gidu darba metodika (4 KP) un Pasākumu scenārijs un režija (2 KP).
- Tūrisma organizācijas un vadības bakalaura programmas studenti pirmo reizi izdarīja specializācijas izvēli un nākamajā gadā tiks īstenotas abas specializācijas.
- Sociālo, ekonomisko un humanitāro pētījumu institūta ietvaros, kurā darbojas UNESCO katedra “Biosfēra un cilvēks”, savu darbību atsāka Ekopadome. Pateicoties šai iniciatīvai, ViA ieguva Ekoskolu sertifikātu.
- Veiksmīgi notika sadarbība ar Limbažu novada pašvaldību kursa “Problēmu risinājuma projekts” ietvaros. Studenti iepazīna Limbažus kā galamērķi ar akcentu uz publisko pasākumu izvērtēšanu. Veica vietējo iedzīvotāju aptauju un ceļotāju aptauju. Piedāvāja savas idejas jauniem pasākumiem Limbažos.

- 2020. gada 8. maijā tika noorganizēts virtuālais Tūrisma un atpūtas studiju virziena salidojums, kurā piedalījās vairāk nekā 180 dalībnieku, pieslēdzoties no vairāk nekā desmit dažādām valstīm.

8. STUDIJU PROGRAMMU RAKSTUROJUMI

8. A. “TŪRISTU GIDS – CEĻOJUMU UN PASĀKUMU ORGANIZATORS” profesionālās bakalaura studiju programmas raksturojums

9. A. Studiju programmas mērķi un kvalifikācija

Tūristu gids – ceļojumu un pasākumu organizators – profesionālais bakalaura grāds sociālajās zinātnēs, iegūstamā kvalifikācija – Tūristu gids.

Latvijas tūrisma attīstības pamatnostādņēs 2014.–2020.gadam teikts: „Tūrisma attīstības politikas **mērķis** ir ilgtspējīga Latvijas tūrisma attīstība, veicinot tūrisma produktu konkurētspējas palielināšanos ārvalstu tirgos”², ar to sasaucas studiju programmas „Tūristu gids – ceļojumu un pasākumu organizators” galvenie trīs mērķi: –

- atbilstošajos dažādo nozaru zinātņu teorētiskajos pamatos balstītu, tūristu gidu profesijas standartiem atbilstošu praktiski piemērojamu, kvalitatīvu un jaunākās tendences ietverošu profesionālo studiju nodrošināšana;
- tādu vispusīgi teorētiski izglītotu, profesionāli kompetentu, tūrisma un atpūtas tirgū pieprasītu un atbildīgu speciālistu – tūristu gidu, pasākumu vadītāju sagatavošana, kuri spētu uzņemties un pildīt šīs profesijas standartā noteiktos pienākumus pēc augstākajiem kvalitātes standartiem;
- uz personības izaugsmi ar jaunām zināšanām un prasmēm balstīta bakalaura studiju programma ar lietišķu ievirzi tūrisma un atpūtas jomas radošajā sfērā, kas sniedz konkurētspēju darba tirgū gan tiešajā specialitātē, gan pasākumu vadīšanas un organizēšanas jomā, kā arī tūrisma nozarē un darba tirgū plašāk, atbilstoši saviem talantiem iegūtajām zināšanām, prasmēm un nostiprinātajai pieredzei studiju prakšu laikā.

Mērķu sasniegšanai izvirzītie uzdevumi:

1. Sniegt studējošiem pamata zināšanas un padziļinātu izpratni par tūrismu un viesmīlību kā tautsaimniecības nozari un saistību ar ilgtspējīgu valsts attīstību, uzsvāru liekot uz tūristu gida, ceļojumu organizatora un pasākumu organizatora un vadītāja darbību kopējā tūrisma sistēmā, profesijas saskarsmi ar cilvēkiem, kā arī tam nepieciešamajām zināšanām sociālajās un dabas zinātnēs. Attīstīt sadarbību ar tūrisma nozares attīstībā un tūrisma izglītībā iesaistītajām pusēm Latvijā un starptautiskā mērogā studiju procesa kvalitātes kāpināšanai.
2. Veidot studējošiem prasmes un iemaņas atbilstoši izvirzītajiem mērķiem un profesijas standartam, izvēloties adekvātas izglītības metodes, akcentējot lietišķo zināšanu iegūvi un pētniecības iemaņu attīstīšanu, pastiprināt dažādu svešvalodu pielietošanas spēju, sadarbību komandā, prasmi lietot ikdienā nepieciešamās datorprogrammas un multimedijus, spēju kritiski domāt, analizēt problēmas, uzņemties atbildību. Liels

²https://www.em.gov.lv/files/turisms/PPD_1.doc

akcents ir uz saskarsmes prasmju pilnveidi, publiskās uzstāšanās iemaņu attīstīšanu un spēju argumentēt.

3. Sekmēt studējošo motivāciju tālākizglītībai un personiskajai pilnveidei; veicināt studējošā pilnveidošanos par patstāvīgu, sociāli atbildīgu, erudītu, dabas un kultūras vērtības respektējošu, radošu personību ar stingru pašapziņu.

10. A. Paredzētie studiju rezultāti

Programmas mērķi tiks sasniegti, ja studējošais, sekmīgi pabeidzot studijas programmā „Tūristu gids – ceļojumu un pasākumu organizators” programmā, pratīs:

- demonstrēt atpūtas, tūrisma un viesmīlības jomai, sociālo zinātņu nozarei, tūristu gida, ceļojumu organizatora vai pasākuma vadītāja darbībai raksturīgās pamata un specializētas zināšanas un šo zināšanu kritisku izpratni, tajā skaitā demonstrēt svarīgāko apgūto jēdzienu un likumsakarību izpratni, prast meklēt lietu kopsakarības;
- izmantojot apgūtos tūrisma un sociālo zinātņu teorētiskos pamatus un prasmes, veikt profesionālu, inovatīvu vai pētniecisku darbību;
- patstāvīgi iegūt, atlasīt un analizēt informāciju un to izmantot, pieņemt lēmumus un risināt problēmas tūristu gida vai ar to saistītās profesijās, izprotot profesionālo ētiku, izvērtējot savas profesionālās darbības ietekmi uz vidi un sabiedrību, rīkoties ilgtspējīgi;
- formulēt problēmas un risinājumus tūristu gida darbā, spēt interpretēt informāciju atbilstoši visdažādāko auditoriju pieredzei, izskaidrot un argumentēti diskutēt par apgūtajām zināšanām gan ar speciālistiem, gan nespeciālistiem – gan latviešu valodā, gan apgūtajās svešvalodās, prast izskaidrot dažādu procesu savstarpējās kopsakarības un cēloņu likumsakarības ceļojumu informatīvā satura kontekstā, izvēlēties objektīvus informācijas pirmavotus, aizstāvēt ilgtspējīga tūrisma idejas, veidot videi draudzīgus pasākumus;
- patstāvīgi strukturēt savu turpmāku mācīšanos, virzīt savu un savu padoto tālāko izglītību un profesionālo pilnveidi, izkopt iemaņas patstāvīgai un radošai jaunu teorētisko zināšanu un jaunu profesionālās darbības prasmju apgūšanai;
- demonstrēt strukturētu pieeju problēmu risināšanā, uzņemties atbildību un iniciatīvu, veicot darbu individuāli, komandā vai vadot citu cilvēku darbu, pieņemt lēmumus un rast risinājumus mainīgos tūrisma tirgus apstākļos, sastādīt tūrisma maršrutus, vadīt ekskursijas un ceļojumus, spēt objektīvi izvērtēt un salīdzināt dažādu ceļojuma maršrutu realizācijas iespējas, sniegtos tūrisma pakalpojumus, to kvalitāti, identificēt tūristu vajadzības un motivāciju dažādās situācijās, attīstīt labas saskarsmes spējas un brīvu komunikāciju; organizēt, uzņemties iniciatīvu, brīvi improvizēt.

Ārpus konkrētām kompetencēm, prasmēm un zināšanām programmas praktiskais mērķis tiktu sasniegts, ja:

1. studējošie pēc sekmīgām studijām iegūs darba vietu tūrisma un atpūtas vai citās nozarēs, kas atbildīs viņu profesionālajām kompetencēm, sniegs personības izaugsmes iespējas un radīs patīku darīt uzticētos pienākumus ar iespēju nopelnīt sev un esošajai vai topošajai ģimenei;
2. studējošais ir konkurētspējīgs ne tikai darba tirgū, bet arī augstākās izglītības turpmākajā karjerā un var sekmīgi turpināt studijas maģistratūras līmenī vai citā sevi interesējošā studiju jomā.

Absolvējot TG studiju programmu, tiek piešķirts profesionālā bakalaura grāds sociālajās zinātnēs un tūristu gida kvalifikācija (norādīta augstākā līmeņa iegūstamā kvalifikācija, taču programmas saturs ir veidots, lai vienlaicīgi tiktu apgūtas citas saistītas kvalifikācijas: kultūras pasākumu vadītājs, tūristu grupas vadītājs u. c.) (LR profesiju klasifikatora kods Nr. 2431 11).

11. A. Studiju programmas plāns

TG studiju programma ir skaidri strukturēta, studiju kursi ir savstarpēji saistīti, saturiski atbilstot ES CEN noteiktajam standartam par tūristu gidu apmācību, papildinot ar nozares pieprasījumu un aktuālo tirgus situāciju publisko pasākumu organizēšanas un vadīšanas jomā. Programmas realizācijas pamatā ir skaidra un konsekventa tematiskā secība, un iegūtās prasmes un zināšanas tiek secīgi pilnveidotas visa studiju periodā (*skatīt 9. tabulu*).

8.tabula. Studiju programmas „Tūristu gids – ceļojumu un pasākumu organizators” studiju plāns

Studiju kurss	Programmas daļa	Kreditpunkti	semestris							
			1	2	3	4	5	6	7	8
Pasaules kultūras vēsture	A	4	4							
Publiskā runa un improvizācija	A	2	2							
Angļu valoda tūrisma nozarē	A	8	2	2	2	2				
Tūrisma pamati	A	4	4							
Ievads filozofijā	A	2	2							
Baltijas kultūras vēsture	A	4	4							
Otrā svešvaloda (franču/vācu/krievu/ķīniešu)	A	8	2	2	2	2				
Eiropas vēsture	A	4		4						
Baltijas jūras reģiona tūrisma ģeogrāfija	A	4		4						
Mācību prakse-ekskursija I	A	2		2						
Sociālā psiholoģija	A	4		4						
Tūristu grupu organizēšana un vadība	A	2		2						
Gidu darba metodika	A	4			4					
Civilā aizsardzība	A	2			2					
Pasākumu plānošana un organizēšana	A	4			4					
Pētījumu metodoloģija	A	2			2					
Pasākumu scenārijs un režija	A	2			2					
Gada projekts I (tūrisma maršruts vai pasākuma plāns ar scenāriju)	A	2			2					
Starpkultūru komunikācija tūrismā	A	2				2				
Lietišķā ētika un komunikācija	A	2				2				
Prakse viesmīlībā	A	2				2				
Integrētā apvidus prakse	A	4				4				
Pasākumu vadīšana	A	2				2				
Multimediju komunikācija	A	4				4				
Prakse uzņēmumā I	A	6					6			
Komunikācijas treniņš	A	4						4		
Tūrisma produkts	A	4						4		

Gada projekts II	A	4						4		
Muzeju darbības pamatprincipi	A	2						2		
Tūrisms un vides aizsardzība	A	4						4		
Latviešu tradicionālā kultūra	A	2						2		
Tūrisma tirgvedība	A	4					4			
Uzņēmējdarbības pamati	A	4							4	
Prakse uzņēmumā II	A	6							6	
Mācību prakse-ekskursija II	A	2							2	
Tautsaimniecība ES kontekstā	A	4							4	
Informācijas tehnoloģijas tūrismā	A	2								2
Informācijas avoti un interpretācija	A	2								2
Prakse uzņēmumā III	A	4								4
Bakalaura darbs	A	12								12
B daļa(ierobežotas izvēles kursi nozares specializācijā)	B	8					4		4	
C daļa	C	6					6			
Kopā:		160	20	20	20	20	20	20	20	20
										160

12. A. Studiju programmas praktiskā īstenošana

Studiju kursi ir organizēti, vadoties pēc normatīvajiem aktiem un ViA iedibinātajiem augstajiem standartiem studiju procesa norisē.

Studiju metodes ietver:

- klātienēs nodarbības un tiešās kontaktstundas ar docētājiem;
- patstāvīgo darbu ārpus klātienēs nodarbībām.

Klātienēs nodarbību galvenās metodes: lekcijas; praktiskās nodarbības, kas var būt dažāda formāta grupu un individuālie darbi – situāciju analīze, teorētisko modeļu praktiska adaptācija, diskusijas, patstāvīgo darbu prezentācijas, pārbaudes darbi, komandas veidošanas aktivitātes, reālo situāciju simulācijas u. c.; pieredzes apmaiņas vizītes uzņēmumos un organizācijās, kas var ietvert lauka darbu u. c. Apmācībā daudz tiek izmantota uz problēmām bāzēta apmācība.

Praktisko nodarbību apjoms klātienēs nodarbībās nav mazāks par 50%. Studiju programma „Tūristu gids – ceļojumu un pasākumu organizators” tiek organizēta tikai pilna laika studijās. Studiju kursi ir organizēti, vadoties pēc normatīvajiem aktiem un ViA iedibinātajiem augstajiem standartiem studiju procesa norisē.

Studijās kopumā tiek uzsvērts individuālo iniciatīvu kopums, veicinot tematisku pasākumu, objektu apmeklēšanu, savas pieredzes krāšanu, ceļojot visdažādākajos veidos un dažādos mērogos, kas veiksmīgi arī tiek integrēts studiju procesā. Daļēji studiju formāts tiek sasaistīts ar dzīves stilu, padarot šo studiju posmu gan aizraujošu, gan arī no studiju viedokļa pilnīgāku.

Paralēli tiešajiem mājas darbiem liela loma ir studiju kursa un papildu literatūras apguvei. Studiju darbu organizācija paredz vispusīgu studējošo zināšanu un prasmju attīstību saskaņā ar studiju

programmas sagaidāmajiem rezultātiem sagatavošanā studenti attīsta dažādas prasmes, kas vairāk uzskaitītas pie programmas mērķiem un uzdevumiem.

Neviens no studiju kursiem netiek realizēts tālmācības formā, 90% studiju kursu tiek izmantota e-mācību platforma. Lekciju materiāli, zinātniskie raksti un cita veida mācību materiāli tiek ievietoti ViA e-mācību vidē <http://moodle.va.lv>, kas ir pieejama studentiem, izmantojot lietotājvārdu un paroli. Docētāji regulāri lieto e-mācību vidi – tajā ne tikai tiek ievietota informācija un resursi, bet tiek organizēts arī pats darbs – lekciju plānojums, vērtējums, e-vidē notiek komunikācija starp docētāju un studentu, darbu iesniegšana, tiek organizēti pārbaudes darbi u. c. Retāk norisinās arī diskusiju forumi. Lekcijās tiek izmantots multimediju projektors un internets (lielākā daļa docētāju lekcijas gatavo, izmantojot *PowerPoint* prezentāciju formātu), ir iespēja izmantot TV un video, īpaši akcentējama arī mikrofona pieejamība un iesaiste studiju procesā. Ja to prasa studiju kursa vai nodarbības specifika, tad atsevišķas nodarbības tiek vadītas datorauditorijā un bibliotēkā, kur tiek abonētas studiju procesam nepieciešamās datu bāzes. Aizvien lielāka loma studiju procesā iegūst augstvērtīgu interneta resursu izmantošana un docētāji savā darbā sabalansē interneta un cita veida resursu izmantošanu. Docētāju izmantotās mācību metodes bagātina vieslektoru vizītes un dalība vieslektoru vadītajās nodarbībās, lai paplašinātu zināšanas par studiju metodēm un resursiem. Pēdējā gadā tieši uz programmu orientēto vieslektoru skaits gan varēja būt lielāks.

Nozīmīga daļa no metodēm ietver āra pedagoģiju – iespēju teorētiskās zināšanas gan pārbaudīt, gan arī bagātināt saistībā ar konkrētu situāciju analīzi, objektu apmeklējumiem (Turaidas muzejrezervāts, Cēsu pils komplekss, Valmieras muzejs, galerija Laipa, pilsētu ekskursijas, aktīvie pārgājieni, dabas ekskursija, vides interpretācija u. c.).

Svarīga ir teorijas sasaiste ar praksi, ko studenti veic gan mācību ekskursiju, pasākumu organizēšanas laikā, gan integrētās apvidus prakses laikā 10 dienas pavadot konkrētā pašvaldībā, kā arī nostiprinot zināšanas praksē uzņēmumā. “Mācību prakse ekskursija II” notiek angļu valodā kopā ar apmaiņas studentiem no ārvalstīm. “Prakse Viesmīlības servisā” tiek realizēta, sadarbojoties un izmantojot Valmieras tehnikuma prakšu bāzi.

Studiju programmas „Tūristu gids – ceļojumu un pasākumu organizators” vērtēšanas sistēma balstīta uz LR Augstskolu likumu, kā arī ViA Studiju nolikumu, pamatojoties uz studiju mērķiem un studiju beigās plānotajiem sasniedzamajiem rezultātiem.

Studiju programmas studiju darba rezultāti tiek kontrolēti un vērtēti semestra laikā, pārbaudījumos pēc studiju kursa pilnīgas apguves. Ikvienu pārbaudījuma mērķis ir konstatēt, kādā līmenī students ir apguvis teorētiskās zināšanas un ieguvis prasmes un iemaņas pielietot teorētiskās zināšanas profesionālajā darbībā nepieciešamo uzdevumu veikšanai. Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji ir viena no būtiskām kursa apraksta daļām. Lai nodrošinātu vērtēšanas objektivitāti, katrā kursā ir izstrādāti skaidri vērtēšanas kritēriji, kas paredz dažādu formu un veidu pārbaudījumus. Visosursos tiek lietota kumulatīvā vērtēšanas sistēma.

Mācību prakse ekskursija vai pasākumu organizēšana un integrētā apvidus prakse tiek vērtētās ar atzīmi. Prakse uzņēmumā un prakse viesmīlības servisā tiek vērtēta kā ieskaitīta vai neieskaitīta. Prakses vērtējumā tiek ņemts vērā prakses vadītāja vērtējums, vērtējums par prakses laikā veiktajiem darbiem un publiska uzstāšanās par prakses laikā gūtajiem novērojumiem un veiktajiem uzdevumiem.

Gada projekts tiek publiski aizstāvēts Gada projektu komisijā, un gada projektu vērtē darba vadītājs, recenzents un komisija. Bakalaura darbu aizstāvēšana notiek Valsts pārbaudījumu komisijā.

8. B “TŪRISMA ORGANIZĀCIJA UN VADĪBA” profesionālās bakalaura studiju programmas raksturojums

9. B. Studiju programmas mērķi un kvalifikācija

“Tūrisma organizācija un vadība” – profesionālais grāds tūrisma vadībā, iegūstamā kvalifikācija Tūrisma un atpūtas organizācijas vadītājs.

Profesionālās bakalaura programmas “Tūrisma organizācija un vadība” galvenais īstenošanas mērķis ir sagatavot augsti kvalificētus speciālistus tūrisma un viesmīlības nozarei, lai veicinātu ilgtspējīgu nozares un teritoriju attīstību.

Studiju programmas “Tūrisma organizācija un vadība” uzdevumi ir:

1. Sniegt studējošiem pamata zināšanas un padziļinātu izpratni par tūrismu un viesmīlību kā tautsaimniecības nozari un saistību ar ilgtspējīgu valsts attīstību, uzsvaru liekot uz tūrisma komersantu un tūristu mītņu vadītāja darbību kopējā tūrisma sistēmā un saskarsmi ar cilvēkiem, kā arī tam nepieciešamajām zināšanām sociālajās un dabas zinātnēs. Attīstīt sadarbību ar tūrisma nozares attīstībā un tūrisma izglītībā iesaistītajām pusēm Latvijā un starptautiskā mērogā studiju procesa kvalitātes kāpināšanai.
2. Veidot studējošiem prasmes un iemaņas atbilstoši izvirzītajiem mērķiem un profesijas standartam, izvēloties adekvātas izglītības metodes, akcentējot lietišķo zināšanu ieguvī un pētniecības iemaņu attīstīšanu, pastiprināt dažādu svešvalodu pielietošanas spēju, sadarbību komandā, prasmi lietot ikdienai nepieciešamās datorprogrammas un multimedijus, spēju kritiski domāt, analizēt problēmas, uzņemties atbildību, liels akcents ir uz saskarsmes prasmju pilnveidi, publiskās uzstāšanās iemaņu attīstīšanu un spēju argumentēt.
3. Sekmēt studējošo motivāciju tālākizglītībai un personiskajai pilnveidei; veicināt studējošā pilnveidošanos par patstāvīgu, sociāli atbildīgu, erudītu, dabas un kultūras vērtības respektējošu, radošu personību ar spējām veidot savu uzņēmumu.
4. Veicināt VRSTAO akadēmiskā personāla kvalifikācijas celšanu, personāla papildināšanu ar pieredzējušiem savas nozares praktiķiem, mācībspēku piesaisti no citām ViA struktūrvienībām un citām augstskolām Latvijā un ārvalstīs; uzturēt ViA materiāli tehnisko bāzi un veicināt tās papildināšanu un uzlabošanu kvalitatīvu studiju iespēju nodrošināšanai, ieviest praksē ViA stratēģijā uzsvērtās vērtības, īpaši šajā programmā izceļot individuālu pieeju un biežo diskusiju un komunikāciju veicinošo vidi studējošajiem.

10. B. Paredzētie studiju rezultāti

Programmas mērķi tiks sasniegti, ja studējošais, sekmīgi pabeidzot studijas programmā “Tūrisma organizācija un vadība”:

1. Spēj patstāvīgi iegūt, atlasīt un analizēt informāciju un to izmantot, pieņemt lēmumus un risināt problēmas tūrisma un viesmīlības nozarē un tūrisma un viesmīlības organizāciju vadībā.
2. Izprot un ievēro profesionālo ētiku. Spēj izvērtēt savas profesionālās darbības ietekmi tuvākā un tālākā nākotnē uz organizāciju, sabiedrību, dabas vidi, kultūras mantojumu. Spēj piedalīties tūrisma jomas attīstībā, demonstrējot globālu redzējumu, lēmumu, rīcību un procesu savstarpējo saišu un savstarpējo atkarību apzināšanos.

3. Spēj parādīt tūrisma un viesmīlības nozarei un organizāciju vadīšanai raksturīgās pamata un specializētas zināšanas un šo zināšanu kritisku izpratni, turklāt daļa zināšanu atbilst tūrisma nozares un organizāciju vadības augstāko sasniegumu līmenim.
4. Spēj parādīt tūrisma un organizāciju vadības jomas svarīgāko jēdzienu un likumsakarību izpratni.
5. Spēj, izmantojot apgūtos teorētiskos pamatus un prasmes, veikt profesionālu, inovatīvu un pētniecisku darbību, formulēt un analītiski aprakstīt informāciju, problēmas un risinājumus tūrisma un viesmīlības nozarē un organizāciju vadībā, tos izskaidrot un argumentēti diskutēt par tiem gan ar speciālistiem, gan ar nespeciālistiem.
6. Spēj patstāvīgi strukturēt savu mācīšanos un attīstību, virzīt savu un padoto tālāku mācīšanos un personisko un profesionālo pilnveidi, parādīt zinātnisku pieeju problēmu risināšanā, uzņemties atbildību un iniciatīvu, veicot darbu individuāli, komandā vai vadot citu cilvēku darbu, pieņemot ilgtspējīgus un sociāli atbildīgus lēmumus un rast radošus risinājumus.

Absolvējot studiju programmu “Tūrisma organizācija un vadība”, tiek piešķirts profesionālā bakalaura grāds tūrisma vadībā un tūrisma un atpūtas organizācijas vadītāja kvalifikācija (LR profesiju klasifikatora kods Nr.1431 08). Studiju programmas saturs vērsts uz tūrisma un atpūtas nozares organizācijas vadītājam nepieciešamo zināšanu, attieksmju un prasmju iegūšanu un attīstīšanu, akcentējot integrētas un ilgtspējīgas attīstības vadīšanas lomu.

11. B. Studiju programmas plāns

TOV studiju programma ir precīzi strukturēta, studiju kursi ir savstarpēji saistīti un papildinoši, integrējot visaptverošu tūrisma izglītību ar pieprasījumu un aktuālo tirgus situāciju. Programmas īstenošana norisinās tematiskā secībā, un iegūtās prasmes un zināšanas tiek secīgi pilnveidotas visa studiju periodā (skatīt 12. tabulu), ik gadu teorētiskās zināšanas nostiprinot gan praksē, gan jau esošo kursu ietvaros integrētajos problēmu risinājumu uzdevumos.

9. tabula. Studiju programmas “Tūrisma organizācija un vadība” plāns

Studiju kurss	Programmas daļa	Kredit-punkti	Semetris							
			1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Ievads uzņēmējdarbībā	A	4	4							
Ievads studijās	A	2	2							
Tūristu grupu organizēšana un vadīšana	A	2		2						
Publiskā runa	A	2	2							
Tūrisma ģeogrāfija	A	4		4						
Tūrisma pamati	A	4	4							
Ceļotāju psiholoģija un motivācija	A	2		2						
Pirmā svešvaloda	A	4	2	2						
Otrā svešvaloda	A	8	2	2	2	2				
Aktīvā tūrisma vadība	A	4		4						
Prakse viesmīlības servisā	A	2				2				
Civīlā aizsardzība	A	2								2
Kultūras vēsture un tūrisms	A	4		4						
Viesmīlība	A	4			4					

Starpkultūru komunikācijā tūrismā	A	2				2				
Pētījumu metodoloģija Tūrisma un atpūtas nozarē	A	4			4					
Tūrisms un vides aizsardzība	A	2	2							
Tūrisma tirgvedība	A	4					4			
Tūrisma produkts	A	4				4				
Latvijas dabas tūrisma ģeogrāfija	A	2				2				
Latvijas kultūras vēsture un tūrisms	A	2				2				
Uzņēmējdarbības tiesības	A	2					2			
Radošums un proaktivitāte	A	2						2		
Tautsaimniecība ES kontekstā	A	4				4				
Pārdošanas prasmes	A	2			2					
Cilvēkresursu vadība	A	4			4					
Pasākumu plānošana un organizēšana	A	4			4					
Problēmu risinājumu projekts	A	2					2			
Gada projekts I	A	2				2				
Prakse uzņēmumā I	A	6					8			
B daļas izvēles kursi	B	16	2				6	4		4
C daļas izvēle	C	6					4			2
Uzņēmuma stratēģija	A	4						4		
Finanšu vadības pamati	A	4						4		
Integrētā apvidus prakse	A	4				3				
Gada projekts II	A	4						4		
Prakse uzņēmumā II	A	8							8	
Mācību prakse-ekskursija	A	2						1		
Tūrisma projektu vadība	A	4						4		
Bakalaura darbs	A	12								12
Kopā:		160	20	20	20	23	26	23	8	20
										160

Studiju programmā ir divas specializācijas, kas jāizvēlas pēc otrā kursa: Viedā tūrisma uzņēmējdarbība un Tūrisma un pasākumu pieredzējuma dizaineris. Speciālicācija izpaužas ar praksi organizācijās un uzņēmumos. Katrai praksei ir pielāgota prakses programma, tā praksei Viedās tūrisma uzņēmējdarbībā ir vairāk saistīta ar uzņēmumu darbības un finanšu plūsmas analīzi, bet prakse specializācijā Tūrisma un pasākumu dizaineris saistīta ar pasākumu organizēšanu, gida un grupas vadītāja kompetencēm un prasmēm ar akcentu uz tieši darbu ar klientiem. Speciālizācijas kursi redzami tabulā Nr. 10.

10. tabula. Tūrisma organizācija un vadības bakalaura programmas specializācijas kursu sadalījums

Viedā tūrisma uzņēmējdarbība 14 KP	Tūrisma un pasākumu pieredzējuma dizaineris 14 KP
B daļa obligātā 6 kp : Informāciju un komunikāciju tehnoloģijas tūrismā 2 kp Investīciju un risku vadība 4 kp	B daļa obligātā : Gidu darba metodika 4 KP Pasākumu scenārijs un režija 2 KP
B daļa grupas izvēle : 8 kp MICE tūrisms 2 kp Ievads grāmatvedībā 2 kp Multimēdiu komunikācija 4 kp Tūrisma produkta veicināšana 2 kp Tumšais tūrisms 2 kp + citi nozares kursi, kā arī kursi, ko piedāvā ārvalstu vieslektori.	B daļa grupas izvēle : 8 kp Pasākumu vadība 2 kp Komunikāciju treniņš 4 kp Lietišķā etiķete un komunikācija 2 kp Eiropas vēsture 4 kp Informācijas avoti un interpretācija 2 kp Latviešu tradicionālā kultūra 2 kp + citi nozares kursi, kā arī kursi, ko piedāvā ārvalstu vieslektori.

12. B. Studiju programmas praktiskā īstenošana

Studiju programma “Tūrisma organizācija un vadība” tiek realizēta pilna laika studiju formā. Programmas studiju plānā norādīto kursu apguve studentiem notiek lekcijās, semināros, diskusijās, grupu darbos, lietišķajās spēlēs, uz problēmām bāzētās praktiskajās nodarbībās. Liels uzsvars studiju procesā tiek likts uz studentu patstāvīgo un pētniecisko darbu: literatūras studijām, referātu, kursa darbu, gada projektu izstrādi. Grupu nodarbībās studenti attīsta sadarbības prasmes, spēju diskutēt – uzklaut un izprast citu viedokli un argumentēti aizstāvēt savu viedokli, māku prezentēt ziņojumu, pilnveidot runas kultūru. Apmācībā daudz tiek izmantota uz problēmām bāzēta apmācība.

Lekciju un semināru vai grupu nodarbību attiecība pilna laika studentiem lielākajā daļā kursu ir 50/50%. Studiju procesa nodrošināšanai un nodarbībās regulāri un aktīvi tiek izmantoti mūsdienīgi informācijas tehnoloģiju risinājumi – interaktīvais nodarbību saraksts, e-pasts, *Google* dokumenti, augstskolas e-vide moodle.lv. Lekcijās docētāji izmanto uzskates materiālus prezentāciju veidā, audio un video failus. Grupu darbu tapšanas gaitā diskusijas notiek ne vien klātienē, bet arī e-vidē, izmantojot Moodle, Webex un *SKYPE*. Docētāji sniedz konsultācijas gan klātienē saskaņā ar konsultāciju grafiku ik nedēļu, gan izmantojot *SKYPE* vai *Webex*, kas ļauj uzturēt aktīvu komunikāciju arī ar studentiem, kuri atrodas apmaiņas studijās ārzemēs. Studentiem, kuri studē ārzemēs un nevar ierasties uz gada projekta aizstāvēšanu klātienē, ir iespēja to aizstāvēt, izmantojot *SKYPE* vai *Webex* iespējas.

Vairāku kursu ietvaros tiek izstrādāts kursa projekts (grupas izstrādāts uz reālu problēmu bāzēts pētījums) un rīkotas ārpus auditoriju nodarbības – pieredzes apmaiņa atpūtas, tūrisma un viesmīlības nozares organizācijās, praktisko piemēru izpēte dabā u. c. Studiju nodarbību grafiku izstrādā virziena studiju speciāliste, sadarbojoties ar kursu docētājiem, virziena direktoru, bet auditoriju plānojums tiek saskaņots ar ViA Administratīvo departamentu.

Svarīga ir teorijas sasaiste ar praksi, ko studenti veic gan āra dzīves praksē mācību ekskursiju laikā, gan integrētās apvidus prakses laikā, kad studenti 10 dienas pavada kādā no Vidzemes pašvaldībām un tajā esošajos tūrisma uzņēmumos, kā arī, nostiprinot zināšanas praksē

uzņēmumā. Studiju programmas “Tūrisma organizācija un vadība” prakses atbilstoši nozares specifikai tiek plānotas aktīvās tūrisma sezonas laikā vasarā. Lai studenti sekmīgi varētu iekļauties praksē uzņēmumos, prakse Viesmīlības servisā tiek plānota pavasarī, pirms students dodas praksē uzņēmumā. Prakse Viesmīlības servisā tiek realizēta, sadarbojoties ar Valmieras tehnikumu, izmantojot tehnikuma aprīkojumu.

Studiju programmas “Tūrisma organizācija un vadība” vērtēšanas sistēma balstīta uz LR Augstskolu likumu, kā arī ViA Studiju nolikumu, pamatojoties uz studiju mērķiem un studiju beigās plānotajiem sasniedzamajiem rezultātiem.

Studiju programmas studiju darba rezultāti tiek kontrolēti un vērtēti semestra laikā, pārbaudījumos pēc studiju kursa pilnīgas apguves. Ikvienu pārbaudījuma mērķis ir konstatēt, kādā līmenī students ir apguvis teorētiskās zināšanas un ieguvis prasmes un iemaņas pielietot teorētiskās zināšanas profesionālajā darbībā nepieciešamo uzdevumu veikšanai. Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji ir viena no būtiskām kursa apraksta daļām. Lai nodrošinātu vērtēšanas objektivitāti, katrā kursā ir izstrādāti skaidri vērtēšanas kritēriji, kas paredz dažādu formu un veidu pārbaudījumus. Visosursos tiek lietota kumulatīvā vērtēšanas sistēma.

Ārā dzīves prakse, integrētā apvidus prakse, mācību prakse ekskursija tiek vērtētas ar vērtējumu ballēs. Prakse uzņēmumā un Prakse viesmīlības servisā tiek vērtēta kā ieskaitīta vai neieskaitīta. Prakses vērtējumā tiek ņemts vērā prakses vadītāja vērtējums, vērtējums par prakses laikā veiktajiem darbiem un publiska uzstāšanās par prakses laikā gūtajiem novērojumiem un veiktajiem uzdevumiem.

Problēmu risinājumu projekts tiek publiski aizstāvēts komisijā, kuras sastāvā ir projektu uzraugošie docētāji, kā arī tajā iesaistītie pārstāvji – tūrisma uzņēmēji un pašvaldības pārstāvji. Gada projekts tiek publiski aizstāvēts Gada projektu komisijā, un gada projektu vērtē darba vadītājs, recenzents un komisija. Bakalaura darbu aizstāvēšana notiek Valsts pārbaudījumu komisijā, un darbu vērtēšanā piedalās nozares profesionāļi, kas sastāda lielāko daļu no komisijas.

8. C. “TŪRISMA STRATĒĢISKĀ VADĪBA” profesionālās maģistra studiju programmas raksturojums

9. C. Studiju programmas mērķi un kvalifikācija

Maģistra profesionālās studiju programmas “Tūrisma stratēģiskā vadība” galvenais mērķis ir sagatavot augsti kvalificētus vadošā līmeņa darbiniekus profesionālajā darbībā – vadītājus tūrisma nozarē valsts, sabiedriskajā un privātajā sektorā, kuru teorētiskās un praktiskās kompetences: zināšanas, prasmes, iemaņas un attieksmes atbilstu mūsdienu darba tirgus prasībām un pasaulē vispāratzītam standartam par otro profesionālo grādu vadības zinātnēs (*Master of Business Administration*), kas nodrošinātu spēju vadīt iestādi, uzņēmumu globalizācijas mainīgajā vidē, spētu uzņemties profesijas standartā noteiktos pienākumus un veikt uzdevumus šo pienākumu izpildei. Sekundārais studiju programmas mērķis ir sniegt iespēju attīstīt studējošā personību un paplašināt zināšanas dažādās interešu jomās.

Lai sasniegtu izvirzīto mērķi, programmā tiek izvirzīti šādi uzdevumi:

- 1) Sniegt padziļinātas zināšanas atbilstoši nozares jaunākajiem atklājumiem, attīstīt profesionālās darbības veikšanai nepieciešamo prasmju un attieksmju kopumu atbilstoši tūrisma uzņēmuma vadītāja profesionālajai kvalifikācijai, respektējot tūrisma kā pakalpojumu nozari;
- 2) Nostiprināt un attīstīt studējošo prasmes pētniecības darbam tūrisma nozarē un motivēt iesaistei lietišķajos pētījumos;

- 3) Organizēt studiju kursus sadarbību ar tūrisma organizācijām, nodrošinot praktisko ieguldījumu tūrisma nozares attīstībā un veidojot studējošiem kontaktus ar nozari turpmākai sadarbībai;
- 4) Veicināt akadēmiskā personāla kvalifikācijas celšanu, atzītu nozares profesionāļu, pieredzējuši viesdocētāju no citām Latvijas un ārvalstu augstskolām piesaisti studiju programmai;
- 5) Nodrošināt studiju programmas mērķim atbilstošu materiāli tehnisko bāzi.

Programmas saturs un metodika saskan ar ViA mērķiem, tiecoties pēc izcilības un konkurētspējas izglītībā, balstoties uz starpdisciplināritātes, individuālas pieejas, teorētisko un praktisko zināšanu kombinācijas, starptautiskas studiju vides nodrošināšanu, tādējādi arī dodot ieguldījumu reģiona attīstībā.

10. C. Paredzētie studiju rezultāti

Studiju programmas saturs vērsts uz tūrisma un atpūtas nozares organizācijas vadītājam nepieciešamo zināšanu, attieksmju un prasmju iegūšanu un pilnveidošanu, akcentējot stratēģiskas un ilgtspējīgas attīstības vadīšanas lomu tūrisma pakalpojumu nozarē. Studiju programmas rezultāti vērsti uz zināšanu un prasmju nodrošināšanu specifiskajam tūrisma pakalpojumam, un tie ir:

- (a) **zināšanas un izpratne:** padziļinātas jaunākās teorētiskās zināšanas par tūrismu kā tautsaimniecības nozari un tā vietu valsts ekonomikā, to saistība ar moderno starptautisko uzņēmējdarbības vidi, uzsvāru liekot uz tūrisma institūciju, uzņēmumu stratēģisko vadību, mūsdienu pārvaldības, uzņēmējdarbības un tās vides aktualitātēm, tūrisma mārketinga vadības jautājumiem, personāla vadību organizācijās, finanšu un riska vadību un analīzi, aktualitātes valsts pārvaldes un uzņēmējdarbības likumdošanā un informācijas tehnoloģiju sasniegumiem, gan arī par aktuāliem humanitāriem, sociāliem un dabaszinātņu jautājumiem. Prakses un teorētisko zināšanu sintēze darbojas kā moderna vadītāja izaugsmi veicinošs faktors. Sekmē studentos motivāciju tālākizglītbai, sagatavojot programmas beidzējus studijām doktorantūrā un pētnieciskajam darbam.
- (b) **prasmes un attieksmes:** ar programmas palīdzību tiek veidota jauna, prasmīga tūrisma institūciju un uzņēmumu augstākā posma vadītāju paaudze, kura radoši domājot un darbojoties:
 - a. spēj uzņemties profesionālo atbildību un pieņemt atbildīgus lēmumus;
 - b. apliecina profesionālu un ētisku attieksmi un lieliskas saskarsmes un sadarbošanās prasmes ar darbiniekiem, partneriem, plašsaziņas līdzekļiem;
 - c. prot domāt, izteikties un argumentēt, izmantojot gan klasiskos, gan arī inovatīvas vadības, uzņēmējdarbības, ekonomikas, finanšu, tūrisma nozares utt. terminus un koncepcijas
 - d. spēj patstāvīgi pilnveidot savas kompetences, turpmāko profesionālo un personības attīstību
 - e. demonstrē izpratni un atbildību par profesionālās darbības ietekmi uz vidi šī termina plašākajā nozīmē;
 - f. spējīga prasmīgi veikt institūcijas, uzņēmuma operatīvo un stratēģisko vadīšanu;
 - g. spēj kritiski izvērtēt un izmantot teorētiskās zināšanas veicot profesionālos uzdevumus un risinot problēmsituācijas;
 - h. spēj būt radoši un rast inovatīvus risinājumus profesionālajā darbībā, demonstrē iniciatīvu sava uzņēmuma vadībā un nozari vienojošās organizācijās.

Kā vienu no studiju programmas rezultātiem jāuzsver **profesionālais kontaktu tīkls**, kas studējošiem tiek attīstīts studiju kursa laikā organizējot studiju darbus sadarbībā ar

organizācijām, kas sniedz tūrisma un atpūtas pakalpojumus. Studiju programma “Tūrisma stratēģiskā vadība” ir atbilstoša šādiem dokumentiem:

Absolvējot studiju programmu “Tūrisma stratēģiskā vadība”, tiek piešķirts profesionālā maģistra grāds uzņēmējdarbības vadībā, un tie, kam nav piešķirta kvalifikācija iepriekšējā izglītībā, saņem tūrisma un atpūtas organizācijas vadītāja kvalifikāciju (LR profesiju klasifikatora kods Nr.1431 08). Studiju programmas saturs vērsts uz tūrisma un atpūtas nozares organizācijas vadītājam nepieciešamo zināšanu, attieksmju un prasmju iegūšanu un attīstīšanu, akcentējot integrētas un ilgtspējīgas attīstības vadīšanas lomu.

11. C. Studiju programmas plāns

TSV studiju programma ir veidota atbilstoši maģistru kvalifikācijas līmenim, veidojot tūrisma un viesmīlības jomas saturu, strukturējot to pēc visaptverošu kopsakarību principa ar stratēģiskās vadības zināšanām un prasmēm. Studiju kursi ir savstarpēji saistīti, aktualizēti pēc nozares aktuālās tirgus situācijas un tendencēm. Programmas īstenošana ietver pārdomātu tematisko secību, lai iegūtās prasmes un zināšanas tiek secīgi pilnveidotas visa studiju periodā (skatīt 15. tabulu).

11.tabula. Studiju programmas “Tūrisma stratēģiskā vadība” studiju saturs un plāns

Studiju kurss	apjoms (KP)	60 KP programma	80 KP programma
Kultūras tūrisma vadība	2 KP	I semestris	I semestris
Finanšu un riska vadība	4 KP	I semestris	I semestris
Tūrisma uzņēmumu stratēģiskā vadība	4 KP	I semestris	I semestris
Tirgvedības stratēģijas un klasteri konkurētspējas paaugstināšanai	4 KP	I semestris	I semestris
Starptautiskā ekonomika	2 KP	I semestris	I semestris
Tūrisma uzņēmumu darbību optimizēšana.	2 KP	I semestris	I semestris
Inovāciju vadības procesi	4 KP	II semestris	II semestris
Tūrisma pētījumu metodoloģija	3 KP	II semestris	II semestris
Cilvēkresursu vadība un analīze	3 KP	II semestris	II semestris
<i>B daļas izvēles kursi: Vides vadība, Sociālie mediji tūrisma un viesmīlības mārketingā, Kultūra un komunikācija, Studentu komandu konsultācijas modelis, Lauku kultūrtelpas revitalizācija – realitāte vai mīts u. c. Ārvalstu docētāju piedāvātie kursi</i>	6 KP	II semestris	II semestris
Maģistra prakse	6 KP	II semestris	II semestris
Kvalifikācijas prakse	20 KP	–	III semestris
Maģistra darbs	20 KP	III semestris	IV semestris
Kopā studiju programmā		60 KP	80 KP

12. C. Studiju programmas praktiskā īstenošana

Studiju programma “Tūrisma stratēģiskā vadība” tiek organizēta tikai pilna laika studijās, kur klātienē nodarbības notiek piektdienās un sestdienās. Maģistra prakse tiek veikta pavasara semestra laikā vai vasarā īsā programmā, garajā programmā vasarā un rudens semestrī.

Studiju kursi ir organizēti, vadoties pēc normatīvajiem aktiem un ViA iedibinātajiem augstajiem standartiem studiju procesa norisē.

Studiju metodes ietver:

- klātienes nodarbības un tiešās kontaktstundas ar docētājiem;
- patstāvīgo darbu ārpus klātienes nodarbībām.

Klātienes nodarbību galvenās metodes: lekcijas; praktiskās nodarbības, kas var būt dažāda formāta grupu un individuālie darbi – situāciju analīze, teorētisko modeļu praktiska adaptācija, diskusijas, patstāvīgo darbu prezentācijas, pārbaudes darbi, komandas veidošanas aktivitātes, reālo situāciju simulācijas u. c.; pieredzes apmaiņas vizītes uzņēmumos un organizācijās, kas var ietvert lauka darbu u. c. Praktisko nodarbību apjoms studijuursos nav mazāks par 40%.

Nodarbībās tiek izmantots multimediju projektors un internets, ir iespēja izmantot TV, video, datora auditorijas un multimediju laboratoriju vai bibliotēkas resursus. Aizvien lielāku lomu studiju procesā iegūst augstvērtīgu interneta resursu izmantošana. Docētāji savā darbā sabalansē interneta un cita veida resursu izmantošanu.

Lekciju materiāli, zinātniskie raksti un cita veida mācību materiāli tiek ievietoti ViA e-mācību vidē <http://moodle.va.lv>, kas pieejama studentiem, izmantojot lietotājvārdu un paroli. Docētāji regulāri lieto e-mācību vidi – e-vidē tiek ievietotas ne tikai prezentācijas, bet arī mācību metodiskie materiāli, papildu literatūra, veidoti diskusiju forumi, e-vidē notiek komunikācija starp docētāju un studentu, darbu iesniegšana, tiek organizēti pārbaudes darbi u. c. Lai studenti apgūtu studiju procesā nepieciešamās prasmes darbā ar e-mācību vidi, studiju gadu uzsākot, īpaši šim nolūkam tiek organizētas mācības. Papildus ViA iekštīklā pieejami studiju procesu reglamentējoši vispārēji dokumenti un iesniegumu veidlapas. Saziņa starp mācībspēku un studentu iespējama ar elektroniskā pasta starpniecību, *Skype*, *Webex*, kā arī individuālās klātienes konsultācijās ar docētāju.

Īpaša uzmanība tiek pievērsta studentu zinātniski pētnieciskajai ievirzei, kas saistīta ar tēmas izvēli maģistra darbam. Pilna laika studentiem tēma jāpiesaka studiju programmas direktoram 1.semestra noslēgumā. Līdz ar to studentiem ir iespēja mērķtiecīgi strādāt pie interesējošās tēmas, arī attiecīgi izvēloties prakses vietu un veicot individuālos uzdevumus studiju kursā. Visas maģistra darba tēmas docētāju kopsapulcē tiek individuāli pārrunātas, un studentam tiek sniegtas rekomendācijas pētījuma koncepcijas pilnveidei. Kopā studentiem jākārtos divas maģistra darba starpieskaites, lai veicinātu sistemātisku darbu pie maģistra pētījuma. Studiju programmā “Tūrisma stratēģiskā vadība” obligāti tiek piesaistīti vieslektori (gan Latvijas, gan ārvalstu), no kuriem daļa piedalās nodarbībās ar vienreizēju lekciju, bet daļa – jau gadu no gada sudiju kursu ietvaros regulāri dalās pieredzē par konkrētiem tūrisma aspektiem.